

ПРЕДВРЕМЕНИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2020 ГОДИНА

Извештај од изборното медиумско претставување

(24 јуни-12 јули 2020)

Вовед

Предвремените избори за избор на пратеници во Собранието во 2020 година се одржаа во сенката на пандемијата со корона-вирусот. Најпрвин, поради појавувањето на Ковид 19 во земјава, целиот изборен процес беше прекинат со Уредбата со законска сила на Владата, бр. 44-2413/1 од 21.03.2020, за прекин на сите дејствија за спроведување на изборите и за сите прашања поврзани со изборниот процес. Поради ова, и мониторингот на Агенцијата запре само неколку дена пред почетокот на изборната кампања. Подоцна, со Уредбата со законска сила за прашања поврзани со изборите за пратеници во Собранието на Република Северна Македонија на 15 јули 2020 година, беше утврдено дека наместо на 12 април (како што беше првично определено) изборите ќе се одржат на 15 јули. Така, по завршувањето на третата вонредна состојба (што се случи неколку дена по донесувањето на Уредбата), Агенцијата ги направи потребните прилагодувања и од 24 јуни, кога започна изборната кампања, го започна мониторингот на изборното медиумско претставување.

Со оглед на фактот што, во почетокот од годината беа донесени измени на Изборниот законик, Агенцијата направи прилагодување на својата Методологија за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборни процеси, којашто Советот на Агенцијата ја усвои на 15 јуни 2020 година, а донесе и две упатства за платеното политичко рекламирање. Станува збор за Упатството за потврдување на извештаите за емитувано платено политичко рекламирање (усвоено од Советот на Агенцијата на 15 јуни 2020 година), поврзано со новата обврска на Агенцијата да воспостави целосен мониторинг над радиодифузерите што ќе емитуваат платено политичко рекламирање и да ги потврди нивните извештаи пред надоместувањето на трошоците од страна на Државната изборна комисија со средства од Буџетот на државата. И за Упатството за лимитите за платено политичко рекламирање за изборите во 2020 година, кое имаше две верзии, поради измена на одредбите со Уредба од Владата, првата усвоена од Советот на 19 јуни 2020, а втората на 24 јуни 2020 година. За содржината и особено за промените на второто упатство, повеќе информации ќе бидат дадени во посебниот извештај за платеното политичко рекламирање што Агенцијата ќе го изработи во рокот утврден во Изборниот законик. Овде само ќе посочиме дека Упатството за лимитите во својата последна верзија беше донесено на самиот ден на почетокот на кампањата како резултат на тоа што Владата, во предвечерието, односно на 23 јуни, ја донесе Уредбата со законска сила за дополнување на Уредбата со законска сила за прашања поврзани со изборите за пратеници во Собранието на Република Северна Македонија на 15 јули 2020 година, со која утврди нова поделба на времето за ППР. Ова создаде проблеми и за радиодифузерите и за Агенцијата зашто некои од медиумите мораа да ги изменат или да склучат нови договори за платено политичко рекламирање со коалициите и партиите, а Агенцијата мораше во од да ги известува и за измените на Упатството и за неусогласеностите меѓу медија плановите кои покажуваа колку ППР беше наредено, и податоците од мониторингот на регулаторот кои покажуваа што всушност беше емитувано. Ваквата практика на чести промени на одредбите од Изборниот законик, мора да биде преиспитана затоа што доведува до крајна правна несигурност. Исто така, генерално треба да бидат преиспитани и самите одредби од Изборниот законик поврзани со платеното политичко рекламирање, особено во делот за цените и распределбата на времето кај радиодифузерите. Иако Изборниот законик определува дека медиумите треба на учесниците во изборната кампања да им обезбедат еднакви услови за пристап до платеното политичко рекламирање, поделбата на времето е таква што во својата суштина ја оневозможува вистинската еднаквост на условите за пристап.

Уште еден проблем поврзан со платеното политичко рекламирање којшто континуирано се провлекува низ изборните процеси е користењето малолетници во изборното медиумско претставување. Иако ваквата практика е изрично забранета со член 76 став 3 од Изборниот законик, вакви политички спотови секогаш одново се појавуваат. Притоа, иако одговорноста за содржината на секое рекламирање (вклучувајќи го и политичкото) е во рацете на нарачателот, согласно член 53 став 6 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, казнената одредба во Изборниот законик се однесува само на радиодифузерите, а не и на нарачателите, односно учесниците во изборната кампања. Токму поради ваквата неправедна насоченост на казната, Агенцијата во текот на изборната кампања двапати преку соопштение побара да се отстранат спотовите со малолетници.

Во текот на кампањата, до Агенцијата пристигнаа и две претставки. Едната беше од ДУИ и во неа се бараше регулаторното тело да констатира дека постои дисбаланс во дебатните емисии кај

медиумите коишто при предизборните соочувања на личностите за кои се очекуваше дека можат да станат премиери, освен лидерите на СДСМ - Зоран Заев и на ВМРО ДПМНЕ – Христијан Мицкоски, не го поканиле и г. Насер Зибири, кого ДУИ во својата кампања го најави како кандидат за иден мандатар. Во одговорот, Агенцијата посочи дека согласно Методологијата за изборен мониторинг, оценка за балансот во посебните информативни емисии може да се донесе само врз основа на целовити податоци за емитуваните дебати и соочувања, односно дури по завршувањето на изборната кампања. Истовремено, преку соопштение, ги потсети радиодифузерите на правилата од Изборниот законик дека баланс за време на парламентарни избори се постигнува со почитување на принципот на пропорционалност според бројот на потврдени кандидатски листи.

Втората претставка пристигна кон крајот на кампањата и во неа се наведуваше дека регионалната Телевизија Ко-Бра од Радовиш, на една помала политичка партија (којашто не се идентификуваше во претставката) не ѝ дозволила да се обрати до гледачите затоа што не купила маркетинг простор, иако Телевизијата не се наоѓаше во Регистарот на ДИК за радиодифузери коишто беа регистрирани да емитуваат ППР. Притоа, се посочуваше дека, во неделата на 12 јули, ТВ Ко-Бра емитувала повици за гласање на други партии. Увидот во програмата покажа дека на ТВ Ко-Бра не се емитуваше ППР, а наводите од претставката се однесуваа на веб сајтот поврзан со телевизијата (Медијапрес) и на Фејсбук профилот на Телевизијата, кои се надвор од надлежностите на Агенцијата која постапува само во однос на радијата и телевизиите.

Агенцијата, во текот на целиот изборен процес, како и секогаш, настојуваше на радиодифузерите да им обезбеди навремени и детални информации за нивните обврски. Во сите фази од изборите преку дописи и соопштенија редовно ги потсетуваше на правилата од Изборниот законик. На веб сајтот креираше посебен дел ИЗБОРИ 2020 година, во кој постојано беа достапни сите документи, извештаи и други релевантни материјали, а отвори и посебна електронска адреса izbori@avmu.mk преку која се одвиваше целата комуникација поврзана со потврдувањето на нивните извештаи за емитуваното платено политичко рекламирање.

Методолошки напомени

Мониторингот врз изборното медиумско претставување во 2020 година беше спроведен врз примерок којшто се состоеше од следните програмски сервиси: пет радио и телевизиски програмски сервиси што ги обезбедува Јавниот радиодифузен сервис - МРТ1 и МРТ2, Собранискиот канал, Македонско Радио 1 и Македонско Радио 3 Програма на албански јазик, како и комерцијалните национални телевизии: ТВ Алсат-М, ТВ Алфа, ТВ Канал 5, ТВ Сител, ТВ Телма, ТВ 21-М, ТВ Клан, ТВ Шења и ТВ 24 Вести. За другите програмски сервиси се постапуваше врз основа на претставки.

Предмет на надзорот беше целокупната 24-часовна програма, од која беа анализирани и кодирани сите емитувани облици на изборно медиумско претставување. Анализата на дневноинформативните емисии беше спроведена врз централното издание на вестите. Мониторингот се спроведуваше следејќи ја веќе добро утврдената Методологија, којашто е заснована на светски релевантните меѓународни стандарди и практики за изборен мониторинг, а Агенцијата во изминативе 20-тина години ја развива и надополнува преку искуството здобиено во секој нареден изборен процес.

Имајќи предвид дека годинава стануваше збор за парламентарни избори, постигнувањето на балансот и во вестите и во посебните информативни емисии требаше да се одвива преку следење на принципот на пропорционална поделба на времето меѓу учесниците во изборната кампања согласно бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници, имајќи го притоа предвид и интензитетот на кампањата. Оваа година предвид беше земен и фактот дека изборите се одвиваа во време на вториот бран на пандемијата со Ковид – 19 во земјава, што подразбираше дека и при кампањските активности, но и при известувањето од страна на медиумите, нужно мораше да се почитуваат протоколите за заштита од болеста.

Во дневноинформативните емисии, како што пропишува Изборниот законик, Јавниот радиодифузен сервис при постигнувањето на балансот освен принципот на пропорционалност според којшто треба да се раководат сите други радиодифузери, мора да исполни и формални барања на друго ниво. Имено, најпрвин треба да обезбеди дека вестите му се структурирани според формулата 30%+30%+30%+10%, односно: - 30% прилози за дневни настани од државата и од светот, 30% за активности на политичките партии од власта, 30% за активностите на политичките партии од парламентарната опозиција, и 10% за активностите на политичките партии што не се претставени во Собранието. Ваквата ригидна математичка формула и на овие избори ги покажа своите слабости. Од една страна, поделбата на учесниците во изборната кампања во 30-тините според тоа дали доаѓаат од власта или од парламентарната опозиција доведе до асиметрична и нерамномерна поделба – во делот за власта времето се распределуваше меѓу три, а во делот за опозицијата - меѓу два субјекти. Сосема беше очекувано дека опозициските субјекти ќе добијат повеќе време од оние од власта, како и дека Јавниот сервис ќе мора да се снаоѓа како да го дополни времето за оние субјекти коишто имаа поинаква кампања. Од друга страна, десетте преостанати учесници во изборите коишто произлегуваа од вонпарламентарни партии мораше да бидат сместени во 10% од вестите, без оглед колку од нив дента имале активности. Сите останати дневни новости и од земјата и од светот мораше некако да бидат вкалупени во 30% од вестите. Имајќи ја предвид важноста на информирањето за состојбата и новостите во врска со коронавирусот, сосема очекувано беше дека овој дел од вестите ќе биде поголем од 30%. Одредбата за ваквата распределба на времето во вестите од членот 76-а став 2, можеби имаше логика за периодот кога беше утврдена, но веќе неколку изборни циклуси наназад покажува дека претставува прекумерен товар, којшто го принудува Јавниот сервис да се концентрира на формата - броењето секунди, а дури потоа на суштина - новинарското известување, при што целосно му е ускратена можноста да ги коментира актуелните настани, бидејќи е принуден само да – известува, односно да користи само претежно информативни, но не и аналитички новинарски жанрови.

При анализирањето на вестите кај комерцијалните радиодифузери, кодирани беа сите прилози од кампањата кои влегуваат во посебна методолошка тема – со цел да се има точна претстава со колкав обем секој радиодифузер известувал за изборите. Потоа, се анализираа дневните новости коишто беа директно или индиректно поврзани со изборниот процес, а неколку методолошки специфики се врзани за информациите за активностите на власта. Свесни дека информирањето за состојбата и мерките околу Ковид-19 ќе претставуваат значаен дел од владините активности, а со цел да се избегне непотребно зголемување на времето за овој методолошки субјект, одлучено беше да не се кодираат информациите од дневните билтени на МВР, односно она што вообичаено се нарекува црна хроника, освен, доколку стануваше збор за информации релевантни во однос на пандемијата или на изборите. Имајќи го предвид фактот дека изборите се спроведуваа во време на т.н. Техничка (пржинска) влада во која, согласно договорот од 2016 година, неколку министерски и заменички-министерски функции се вршат од претставници на опозицијата (во конкретниов случај од ВМРО ДПМНЕ), ваквата специфика беше одразена и во кодирањето. Имено, информациите кои доаѓаа од оваа група владини функционери се кодираа во посебна методолошка категорија.

Уште една методолошка карактеристика е тоа што прилозите коишто медиумите ги имаа вообличено како новинарски коментар или осврт беа кодирани во посебна категорија - *Коментар/осврт* и како истоимен субјект. Ова е важно зашто говори за квалитативни аспекти од информирањето – во некои случаи тоа говори за подготвеноста на медиумот да користи претежно аналитички жанр за да ги коментира/критикува изборите или власта, а во некои случаи дава квалитативен податок за односот на радиодифузерот кон политичките субјекти преку позитивниот или негативниот тон во прилогот.

Со анализата на вестите, како и секогаш, не беа опфатени генералната најава и меѓунајавите, спортските вести (освен ако не беа некако поврзани со изборите или власта), вестите од светот коишто не се однесуваа на земјава, временската прогноза или кој било друг инфосервис инкорпориран во дневноинформативните емисии.

Клучни наоди

Сите мониторирали програмски сервиси, ги покриваа изборите во вестите со обем информации кои создадоа примероци што се доволно големи за да се извлекуваат методолошки оправдани заклучоци во поглед на балансот во известувањето.

На овие избори имаше петнаесет учесници во изборната кампања, од кои пет произлегуваа од партии кои досега беа во парламентот – било како позиција било како опозиција. Останатите беа вонпарламентарни субјекти – нови или стари. Со оглед на фактот дека според Изборниот законик избалансираност во сите облици на изборно медиумско претставување (освен во платеното политичко рекламирање) се обезбедува во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдените листи со пратенички кандидати, за да се разберат целосно констатациите во врска со известувањето во вестите, се чини упатно да се даде преглед на бројот на листите на учесниците во кампањата:

Партија/Коалиција	ИЕ1	ИЕ2	ИЕ3	ИЕ4	ИЕ5	ИЕ6
1. ДПА	да	да	да		да	да
2. Демократи	да	да	да	да	да	да
3. „МОЖЕМЕ“	да	да	да	да	да	да
4. Левица	да	да	да	да	да	да
5. Алијанса за Албанците + Алтернатива	да	да	да	да	да	да
6. Глас за МК	да	да	да	да	да	
7. ГДУ	да	да	да	да	да	
8. Интегра	да	да	да	да	да	да
9. ДУИ	да	да	да	да	да	да
10. СДУ	да	да	да	да	да	
11. Единствена МК	да	да	да	да	да	да
12. МОРО – работничка партија	да	да	да	да	да	да
13. „ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА“	да	да	да	да	да	да
14. Твоја партија	да	да			да	
15. Народна партија на Ромите		да				

Четири програмски сервиси од Јавниот радиодифузен сервис, генерално обезбедија избалансираност во вестите исполнувајќи ја двојната формула за поделба на времето во вестите, иако беше нужно малку поголем дел да издвојат за дневните новости, за да можат да ја исполнат својата функција како јавен сервис - да ги пренесат релевантните информации за развојот на состојбата со Ковид-19 во сите делови од земјата.

Се покажа дека ниту една од комерцијалните телевизии не успеа целосно да го спроведе принципот за известување пропорционално на бројот на потврдени кандидатски листи и интензитетот на кампањата. Некои од телевизиите направија напори да известуваат за поголем број од учесниците во кампањата, некои се концентрираа на само неколку од нив. Во секој случај реалноста на фактите (бројките) покажува дека се воделе по некоја од следниве логики:

- Акцентот во известувањето да го стават врз петте учесници во изборната кампања коишто произлегуваат од последниот парламентарен состав и да ги занемарат останатите десет вонпарламентарни субјекти (во некои случаи без да им доделат ниту секунда во вестите). Со ова, медиумите донеле уредничка одлука да им ја одземат на своите гледачи информацијата за целовитоста на изборната понуда и опциите за гласање; и

- Да известуваат и за вонпарламентарните учесници во кампањата, но притоа да се концентрираат на тоа да постигнат временски баланс меѓу двете најголеми коалиции – Можеме во која како најголеми субјекти влегуваа СДСМ и Движењето Беса, и Обнова на Македонија, којашто беше предводена од ВМРО ДПМНЕ.

Некои од радиодифузерите направија напори повеќе информации за изборната понуда и нејзино ставање во аналитички контекст да го обезбедат преку организирање посебни информативни емисии, пред сè интервјуа, дебати и соочувања. Во услови на нужно почитување на протоколите за известување поради ширењето на корона вирусот, ова е значаен потфат којшто бараше поголем напор од вообичаено. И во информативните емисии, може да се забележи дека поголема видливост им беше обезбедена на парламентарните коалиции/партии. Сепак, имаше радиодифузери коишто токму преку ваквите емисии се потрудија да им отворат на вонпарламентарните партии простор да ја претстават својата понуда пред гласачите.

Со измените на Изборниот законик од почетокот на годинава, сите национални радиодифузери добија обврска да ја прилагодат својата програма така што ќе ги информираат за изборите и лицата со сетилна попреченост. МРТ1 и ТВ 24 Вести се единствените што ја исполнија оваа обврска, но тие и досега обезбедуваа вести на знаковен јазик. Неисполнувањето на обврската од страна на другите телевизии не беше изненадување зашто тоа е зафат којшто бара и финансии и време, без оглед дали прилагодувањето ќе биде направено преку знаковен јазик или преку текстуални објаснувања. Состојбата во иднина може да биде подобра, особено имајќи предвид дека радиодифузерите, на почетокот од годинава, на иницијатива на Агенцијата и со поддршка од Советот на Европа, се договорија за текстот на нацрт-саморегулациски документ којшто се однесува токму на прилагодувањето на нивната програма за информирање на лицата со попреченост.

За време на изборниот молк, Агенцијата констатираше три прекршувања – сите поврзани со емитување изјави на носители на функции на власта. Две од прекршувањата беа врзани за изјава на министерот за здравство Венко Филипче, а едно за изјава на министерот за внатрешни работи Наќе Чулев.

Јавен радиодифузен сервис Македонска радиотелевизија

Македонска телевизија – Прв програмски сервис (МРТ1)

Дневноинформативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Дневник во 19 часот и 30 минути.

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 7 часа 17 минути и 46 секунди.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вест (во низа) и извештај.

Начин на известување

Првиот програмски сервис на Македонската телевизија оствари рамномерно известување за изборните активности на сите учесници во изборната кампања, доследно на прописите од Изборниот законик што од информативните изданија на Јавниот сервис едновременно бараат - да се следи принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за пратеници, а - информативната содржина уредувачки да се класифицира исклучиво во четири тематски области, и тоа врзани според специфичните процентуални одредби од членот 76-а, став 2, односно: - 30% прилози за дневни настани од државата и од светот, 30% за активности на политичките партии од власта, 30% за активностите на политичките партии од парламентарната опозиција, и 10% за активностите на политичките партии што не се претставени во Собранието.

И во овој изборен процес се покажа дека прописот од членот 76-а, став 2 на Изборниот законик со кој исклучиво во дневноинформативните изданија на Јавниот сервис се бара стриктна (3 x 30% + 10%) процентуална поделба на новинарските прилози – ги обврзува новинарите и уредниците напразно да се обидуваат да ја изедначат „математичката објективност“ и „информативната објективност“. Тој пропис ниту им остава креативен (пред сè – критички отворен) простор на новинарите и на уредниците од Јавниот сервис за навремен, активен, вредносен, ориентациски новинарски пристап/коментар во врска со актуелни изборнополитички теми и со активности на партии и на партиски фигури со повеќедецениско портфолио од различни нивоа на извршната и на законодавната власт, ниту, пак, на АВМУ, која го набљудува спроведувањето на тој пропис, не ѝ овозможува да постави цврста методолошка основа за рационална проценка дали е почитувана така замислената законска обврска за посакувана (математичка) објективност. На пример, уште во основа е нејасно – како, но и – зошто, законодавецот замислил новинарски да се исполни - точно 30 отсто - од времето на ТВ Дневникот за настани од државата и од светот, ако е сосем непредвидливо - што ќе биде актуелно и важно во текот на едно деноноќие, - како тоа новинарски соодветно би се обработило (начин/жанр), односно - колку информативно време треба да ѝ се посвети на општествено релевантна тема (тековно најочебијно – пандемијата со Ковид-19) што излегува од претесните рамки на секојдневните, преповторливи изборни партиски/коалициски активности? Оттаму, сосем јасно – ако е новинарски/уредувачки невозможно стриктно да се исполнат тие 30 отсто, тогаш колеблива е и методолошката строгост за проценка дали Јавниот сервис при подготовка на дневноинформативните изданија се придржувал до остатокот од законската формула(ција) за предвидениот процентуален распоред на информативното време. Затоа, со нужна толеранција за т.н. „маргина на грешка“, анализата на податоците за новинарскиот ангажман во врска со деветнаесетдневната кампања покажува дека Првиот програмски сервис на Македонската телевизија рамноправно го подели информативното време за сите учесници во изборната кампања, при што е земено предвид и времето отстапено за т.н. – „директни обраќања“, односно тонските записи (цитати) од предизборните говори пред телевизиската публика, видена како потенцијално гласачко тело.

Табела 1 – Процентуална застапеност на темите во дневноинформативните изданија

МРТ 1

Тема	Траење	Процент
Дневни настани од државата и од светот	02:28:47	33,99 %
Активности за кампањите на политичките партии што не се во Собранието	00:50:39	11,57 %
Активности за кампањите на политичките партии на власт	02:01:20	27,72 %
Активности за кампањите на политичките партии во опозиција	01:57:00	26,73 %
Вкупно = 07:17:46		100 %

Во однос на горепосочениот законски контекст, специфичен за проценка на балансот при известувањето во информативните изданија на Јавниот сервис, а со оглед на составот на Собранието и со оглед на учеството на одредени политички партии во извршната власт, Законикот наметна нерамномерна распределба на учесниците во изборната кампања во рамки на бараниот процентуален распоред на прилозите за партиите на власта и на опозицијата. Оттаму - во 30% информации за изборните активности на партиите од власта влегоа прилозите за кампањата на три субјекти - Коалицијата Можеме предводена од СДСМ, кампањата на ДУИ и изборните активности на ДПА, а во 30% информации за кампањата на опозициските партии се вброја прилозите за два субјекти - Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ и за Коалицијата меѓу Алијансата на Албанците и Алтернатива.

Табела 2: Застапеност на субјектите во вестите

МРТ 1

Политички субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:49:38	11,34 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:21:16	4,86 %
ДИК	00:11:02	2,52 %
Влада	00:33:36	7,68 %
Претседател	00:02:19	0,53 %
Локална самоуправа	00:03:32	0,81 %
Други субјекти	00:29:09	6,66 %
Без субјекти ¹	00:34:47	7,95 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:17:57	4,10 %
Јавно обвинителство	00:01:03	0,24 %
Судство	00:00:40	0,15 %
Граѓански сектор	00:00:42	0,16 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:10:40	2,44 %
МОРО - Работничка партија	00:02:07	0,48 %
Левица	00:10:41	2,44 %
Глас за Македонија	00:00:47	0,18 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:11:18	2,58 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:03:30	0,80 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:41	0,38 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:03:18	0,75 %
Твоја партија	00:02:53	0,66 %
Единствена Македонија	00:07:34	1,73 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:54:58	12,56 %
СДУ Скопје	00:10:08	2,31 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:50:26	11,52 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	01:02:02	14,17 %
Вкупно = 07:17:46		100 %

¹ Во ставката – „без субјекти“ - се бележени прилозите за настаните од светот – неважни за приказот политички плурализам на постојната домашна политичка сцена, а важни само за математичката пресметка на прописот за процентуален распоред на темите во ТВ Дневникот, методолошки селектирани за анализа.

Распределбата на времето од информативните прилози, методолошки издвоени за анализа во деветнаесетте дневноинформативни изданија, поединечно по субјекти изгледа вака:

- во делот за партиите од власта: 50 минути и 26 секунди за Коалицијата Можеме предводена од СДСМ; 49 минути и 38 секунди за ДУИ; 21 минута и 16 секунди за ДПА. Ваквата распределба на времето е соодветна на примената на принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи за пратеници – имено првите два учесника во кампањата имаа потврдени листи во 6, а последниот во 5 изборни единици;

- во делот за партиите од опозицијата: 1 час 2 минути и 2 секунди за Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ, и 54 минути и 58 секунди за Коалицијата меѓу Алијансата на Албанците и Алтернатива - обете имаа по шест потврдени пратенички листи, а распределбата на времето е поврзана и со интензитетот и организациските капацитети на изборната кампања;

- во делот на вонпарламентарните партии: - Левица – 10 минути и 41 секунда; Интегра – македонска конзервативна партија – 11 минути и 18 секунди; Коалицијата Единствена Македонија – 7 минути и 34 секунди; СДУ – 10 минути и 8 секунди; ГДУ – 3 минути и 30 секунди; Демократи – 1 минута и 41 секунда; Твоја партија – 2 минути и 53 секунди; Глас за Македонија – 47 секунди; МОРО – работничка партија – 2 минути и 7 секунди.

Табела 3: Структура на директните обраќања

МРТ 1

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:23:54	13,73 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:15:14	8,75 %
ДИК	00:04:56	2,83 %
Влада	00:07:55	4,55 %
Претседател	00:00:30	0,29 %
Локална самоуправа	00:00:49	0,47 %
Други субјекти	00:05:49	3,34 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:02:47	1,60 %
Судство	00:00:17	0,16 %
Граѓански сектор	00:00:30	0,29 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:01:43	0,99 %
МОРО - Работничка партија	00:01:28	0,84 %
Левица	00:07:12	4,14 %
Глас за Македонија	00:00:36	0,34 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:07:49	4,49 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:02:27	1,41 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:11	0,68 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:01:50	1,05 %
Твоја партија	00:02:08	1,23 %
Единствена Македонија	00:05:19	3,05 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:22:09	12,72 %
СДУ Скопје	00:07:24	4,25 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:23:46	13,65 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:26:22	15,15 %
Вкупно =	02:54:05	100 %

Анализата на сите облици изборно медиумско претставување, пак, што значи - и на реализираните интервјуа и на предизборните дебати меѓу учесниците во изборната кампања, а не исклучиво на прилозите од централното издание на дневноинформативната емисија, покажа дека новинарите од информативната редакција на Првиот телевизиски програмски сервис преку аналитичките

новинарски жанрови успешно го компензираа недостигот на простор за критички пристап кон изборните понуди од кандидатите за пратеници.

Посебни информативни емисии

Интервјуа

И во овој облик на новинарско проследување на изборната кампања беше почитуван принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници. Секогаш пред почетокот на дебатите или на интервјуата експлицитно беше нагласено дали поканетиот одбил да учествува во емисијата посветена на парламентарните избори или, пак, навел некакво оправдување за отсуството. Во одреден број случаи новинарите-водители на интервјуата нагласуваа дека поради - „*партиски недоразбирања/несогласувања*“, првично замислените дебатни соочувања се реализирани како засебни интервјуа, емитувани напоредно во ист програмски термин. Сите интервјуа беа емитувани под наслов - „*Парламентарни избори 2020*“, преведени на знаковен јазик, а беше емитувана и по една реприза, попладне наредниот работен ден:

- на 29 јуни, реализирано беше интервју со Дафина Стојановска, кандидатка за пратеничка од Изборната единица 6, претставничка од Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ. Отпрвин била планирана дебата во која требало да учествуваат Билал Касами од Беса и Љупчо Николовски од СДСМ, но тие отсуството го оправдале со презафатеност;
- на 1 јули реализирани беа засебни получасовни интервјуа со коалициските соперници од Изборната единица 3: - Игор Јанушев, претставник на Коалицијата Обнова на Македонија, и Јагода Шахпаска, претставничка на Коалицијата Можеме;
- на 8 јули, во засебни получасовни интервјуа беа претставени кандидатите од Изборната единица 2: - Оливер Спасовски од Коалицијата Можеме и Александар Николовски од Коалицијата Обнова на Македонија;
- на 9 јули, по ист начин беа направени две засебни интервјуа: со Владо Мисајловски од Коалицијата Обнова на Македонија и со Јован Митревски од Коалицијата Можеме;
- на 10 јули беа реализирани интервјуа со Бујар Османи од ДУИ, и со Бујаре Абази, претставничка на Коалицијата од Алијансата на Албанците и Алтернатива. Водителот на интервјуата нагласи дека за дебата биле поканети и претставници на ДПА и на Беса, но тие без образложение воопшто не се одсвале на поканата.

Во периодот на изборната кампања, на МРТ1 беа реализирани и две интервјуа со други субјекти, а поврзани со изборниот процес,:

- на 30 јуни, во информативно-забавната емисија „Македонија наутро“ направено беше интервју со претставници на „Аваја – Доаѓаме“, ромска граѓанска организација што под мотото - „Мојот глас, твоја должност“ кои промовираа кампања за т.н. – „информиран избор“;
- на 30 јуни беше емитувано и интервју со Оливер Дерковски, претседателот на Државната изборна комисија.

Дебати

Првиот програмски сервис обезбеди рамноправен пристап за сите учесници во изборната кампања и во медиумскиот простор отстапен за дебатирање, а јасно беше посочено доколку од различни причини некој од поканетите не ја искористил можноста за непосредно соочување со политичките

опоненти. Сите дебати беа репризирани наредниот ден по премиерното емитување, и беа преведени на знаковен јазик.

Согласно обврската од член 76-а став 11, МРТ1 им обезбеди простор за дебата на претставниците на најголемите политички партии од власта и опозицијата, како и на другите учесници во изборниот процес. Сите дебати беа реализирани под насловот „Парламентарни избори 2020“, а календарски наведени, учесници беа следниве:

- на 24 јуни, значи на самиот почеток од официјалната изборна кампања, дебатно се соочија носителите на кандидатските листи за пратеници во Изборната единица 1: Мила Царовска, од Коалицијата Можеме и Тимчо Муцунски, од Коалицијата Обнова на Македонија. Во тематскиот опфат на дебатата (*кој, во суштина, се повторуваше и во наредните дебатни емисии*) влегоа аспектите на: - економијата; - начините/стратегииите за справување со Ковид-19; - социјалната држава; - енергетскиот систем; - надворешната политика и контроверзите околу решенијата за гарантирањето на националните интереси и идентитетските дилеми по „Преспанскиот договор“; - проекциите од изборните програми и главните пораки во изборната кампања;
- на 26 јуни, дебатираа Солза Грчева, претседателката на Глас за Македонија и Љупчо Ристовски, претседателот на Интегра – македонска конзервативна партија“;
- на 2 јули, во предизборно соочување учествуваа Петар Богојевски, претседателот на СДУ (што кампањата ја водеше под име Македонски концепт), и Петар Колев, претседателот на ГДУ. Нагласено беше дека дебатата не ја прифатиле претставници од Левица и од Твоја партија;
- на 3 јули, дебатираа: Билјана Џинго од Единствена Македонија, Катерина Тодоровска од партијата Демократи и Страшо Јованов од МОРО – работничка партија;
- на 6 јули, реализирана беше дебата меѓу Зоран Заев, претседателот на СДСМ, партијата предводник на Коалицијата Можеме, и Христијан Мицкоски, претседателот на ВМРО ДПМНЕ, партијата предводник на Коалицијата Обнова на Македонија.

На 25 јуни, во актуелноинформативната емисија „Објектив“, беше реализирана и дебата за потенцијалите на македонскиот туризам и за последиците по оваа стопанска гранка од пандемијата со Ковид-19, водена меѓу Љупчо Јаневски, директорот на Агенцијата за поддршка и промоција на туризмот, и Емил Димитриевски, претседателот на македонската Стопанска комора за туризам.

Бесплатно политичко претставување

Во периодот од 6 до 8 јули, правото на бесплатно политичко претставување го искористија: - на 6 јули, МОРО - работничка партија, преку претставникот Страшо Јованов (12 минути) и СДУ со претседателот на партијата Петар Богојевски (10 минути); - на 7 јули 2020 година, Глас за Македонија преку претседателката Солза Грчева (8 минути и 36 секунди) и Демократи чиј претставник беше претседателот Јорго Огненовски (11 минути и 56 секунди); – на 8 јули се претставија Интегра – Македонска конзервативна партија, преку лидерот Љупчо Ристовски (9 минути и 5 секунди) и Твоја партија чија програма ја претстави Трпе Стојановски (5 минути и 38 секунди).

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Првиот програмски сервис на Македонската телевизија редовно ја исполнуваше и обврската од членот 76-а став 4 од Изборниот законик – со знаковен јазик да ги информира лицата со сетилна попреченост за изборниот процес.

Македонска телевизија – Втор програмски сервис (MPT2)

Дневноинформативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Дневник во 18 часот и 30 минути.

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 7 часа 33 минути и 4 секунди.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вест (во низа) и извештај.

Начин на известување

Вториот програмски сервис на Македонската телевизија – MPT2, кој од април годинава целосно емитува програма на албански јазик, во вестите ја почитуваше обврската од Изборниот законик да обезбеди баланс исполнувајќи двојна формула. Од една страна, тоа е барањето од членот 76-а став 2, кое пропишува математичка поделба на Вестите на: - 30% прилози за дневни настани од државата и од светот, 30% за активности на политичките партии од власта, 30% за активностите на политичките партии од парламентарната опозиција, и 10% за активностите на политичките партии што не се претставени во Собранието. На второ ниво, тоа е барањето врз основа на кое баланс обезбедуваат сите други радиодифузери, односно обврската времето на учесниците во изборната кампања да се алоцира согласно принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници (член 76-а став 3) секако, имајќи го предвид и интензитетот на кампањата.

Повторно се покажа дека поради математичката формула од членот 76-а став 2, Јавниот сервис во време на изборна кампања се наоѓа во ситуација да прави компромиси при известувањето на граѓаните за секојдневните новости, принуден да ги вкалапи во 30% од дневноинформативните емисии, наместо да им додели онолку време колку што е новинарски потребно. Судирот меѓу привлекувањето на ваквата ригидна одредба во уредувачката независност на Јавниот сервис и потребата граѓаните да бидат соодветно информирани, стана особено очигледна во текот на овој изборен процес, имајќи го предвид фактот дека тој се одвиваше во текот на вториот бран на пандемијата со коронавирусот во земјава. Оттаму, сосема разбирливо е тоа што времето за дневните настани во земјата и светот е нешто поголемо од 30% бидејќи во себе ги опфаќа: и секојдневните билтени за состојбата со Ковид-19 во земјата; информациите околу отворањето на границите и продолжувањето на аеродромскиот сообраќај; и подготовките на ДИК, но и на другите органи, за спроведување избори во време на посебни мерки поради Ковид-19; и активностите на Државната комисија за спречување на корупцијата; и информациите за актуелните, високопрофилни, судски случаи; и кусите сублимати од вестите во регионот и светот (1 до 2 минути). Во ова време, влегуваат и информациите за активностите на Владата меѓу кои, освен секојдневните информации за состојбата и мерките поврзани со Ковид-19 кои доаѓаа од Министерството и министерот за здравство Венко Филипче, вброени се и други актуелни информации, како на пример оние околу утврдувањето на преговарачката рамка за влез на земјата во Европската унија. На ова треба да се додаде и времето за изјавите во врска со актуелните настани на министерот за внатрешни работи Наќе Чулев коишто се издвоени во посебна методолошка категорија за да се одрази специфичната структура на Техничката влада.

Табела 1 – Процентуална застапеност на темите во дневноинформативните изданија

MPT2

Тема	Траење	Процент
Дневни настани од земјата и светот	02:41:56	35,74 %
Активности за кампањите на политичките партии кои не се во Собранието	00:39:12	8,65 %
Активности за кампањите на политичките партии на власт	02:08:47	28,42 %
Активности за кампањите на политичките партии во опозиција	02:03:09	27,18 %
Вкупно = 07:33:04		100 %

Законското барање, информациите за активностите од кампањите на субјектите од власта и оние на субјектите во опозиција, да бидат поделени во две засебни групи од по 30%, доведе до нерамноерна распределба на субјектите, а со тоа и на времето, што ќе го добијат во рамки на „својот“ сегмент. Имено, во 30-те% посветени на партиите од власта беа вброени прилозите за кампањата на три субјекти - Коалицијата Можеме предводена од СДСМ, кампањата на ДУИ и изборните активности на ДПА, а во 30-те% за опозициските партии - два субјекти: Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ и Коалицијата меѓу Алијансата на Албанците и Алтернатива.

Табела 2: Застапеност на субјектите во вестите

MPT2

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:52:50	11,66 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:23:26	5,17 %
ДИК	00:14:11	3,13 %
Влада	00:42:04	9,28 %
Локална самоуправа	00:02:16	0,50 %
Други субјекти	01:10:04	15,46 %
Без субјекти	00:06:06	1,35 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:04:46	1,05 %
Јавно обвинителство	00:04:20	0,96 %
Судство	00:01:06	0,24 %
Граѓански сектор	00:03:24	0,75 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:08:46	1,93 %
МОРО - Работничка партија	00:01:53	0,42 %
Левица	00:08:12	1,81 %
Глас за Македонија	00:00:41	0,15 %
Единствена Македонија	00:06:11	1,36 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:09:04	2,00 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:02:45	0,61 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:18	0,29 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:04:12	0,93 %
Твоја партија	00:01:28	0,32 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	01:01:42	13,62 %
СДУ Скопје	00:07:40	1,69 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:53:12	11,74 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	01:01:27	13,56 %
Вкупно = 07:33:04		100 %

Следствено на погорекажаното, пропорционалната распределба подразбираше нешто повеќе време за активностите на опозициските партии, односно распоредот на алоцираното време по субјекти е следново:

- во делот за партиите од власта: 53 минути и 12 секунди за Коалицијата Можеме предводена од СДСМ; 52 минути и 50 секунди за ДУИ; 23 минути и 26 секунди за ДПА. Почитувајќи го

принципот на пропорционалност според бројот кандидатски листи, времето за ДПА е помало зашто оваа пратија имаше потврдени кандидатски листи во пет, а другите два субјекти - во шест изборни единици;

- во делот за партиите од опозицијата: 1 час 1 минута и 27 секунди за Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ и 1 час 1 минута и 42 секунди за Коалицијата меѓу Алијансата на Албанците и Алтернатива. Двете коалиции има потврдени кандидатски листи во сите шест изборни единици;

- во делот на вонпарламентарните партии: - Левица – 8 минути и 12 секунда; Интегра – македонска конзервативна партија – 9 минути и 4 секунди; Коалицијата Единствена Македонија – 6 минути и 11 секунди; СДУ Скопје – 7 минути и 40 секунди; ГДУ – 2 минути и 45 секунди; Демократи – 1 минута и 18 секунди; Твоја партија – 1 минута и 28 секунди; Глас за Македонија – 41 секунда; МОРО – работничка партија – 1 минута и 53 секунди.

Табела 3: Структура на директните обраќања

MPT2		
Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:25:47	15,11 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:17:51	10,46 %
ДИК	00:04:12	2,46 %
Влада	00:07:29	4,38 %
Локална самоуправа	00:00:52	0,51 %
Други субјекти	00:04:43	2,76 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:01:11	0,69 %
Јавно обвинителство	00:00:29	0,28 %
Граѓански сектор	00:01:28	0,86 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:01:31	0,89 %
МОРО - Работничка партија	00:01:21	0,79 %
Левица	00:05:30	3,22 %
Глас за Македонија	00:00:30	0,29 %
Единствена Македонија	00:04:30	2,64 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:06:24	3,75 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:01:58	1,15 %
ДЕМОКРАТИ	00:00:58	0,57 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:01:13	0,71 %
Твоја партија	00:01:00	0,59 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:25:09	14,73 %
СДУ Скопје	00:05:21	3,13 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:25:41	15,05 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:25:33	14,97 %
Вкупно =	02:50:41	100 %

Распределбата на времето за директни обраќања во вестите на MPT2, како квантитет (време) коешто говори за квалитет (однос кон субјектите во смисла на можноста публиката директно, преку тонски запис да ги чуе нивните изјави) исто така, укажува дека Редакцијата на албански јазик имаше рамномерен третман кон учесниците во изборната кампања.

Посебни информативни емисии

Интервјуа

На МРТ2, во периодот од 24 јуни до 12 јули 2020 година, беа реализирани две интервјуа на теми поврзани со изборите. Обете беа со претставници на институции инволвирани во аспекти на организација на изборите и имаа по едно премиерно и две репризни прикажувања. Станува збор за новинарски вообличени разговори, реализирани под наслов „Парламентарни избори 2020“, со:

- портпаролот на Државната изборна комисија Адмир Шабани, со кого на 25 јуни беше разговарано за подготовките и активностите за спроведување на изборниот процес; и
- Селвер Ајдини, член на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, кој на 2 јули, зборуваше за улогата на медиумите за време на Предвремените парламентарни избори.

Дебати

МРТ2 обезбеди простор за дебата на најголемите политички партии од власта и опозицијата, но само на претставници од партиите на Албанците во РС Македонија, како и две експертски дебати, со што не го почитуваше доследно принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи. Дебатите беа реализирани во емисијата насловена „Парламентарни Избори 2020“ и обично имаа по две репризи, освен емисијата од 29 јуни, која има имаше три репризи, и онаа од 12 јули којашто не беше репризирана поради настапувањето на изборниот молк.

Во дебатите со учесниците во изборната кампања, гостуваа:

- на 26 јуни - Фитим Лога (ДУИ), Дардан Хисени (АА-А) и Сали Ајдини (ДПА), а на почетокот беше посочено дека бил поканет и член на Коалицијата Можеме, но не одговорил на поканата. Темата на дебатата беа: мандатот на тригодишната влада, изборните програми на политичките партии, главните барања на Албанците, точките кои ќе ги реализираат во првите 100 дена од идната влада и идејата за прв премиер-Албанец;
- на 29 јуни - Сеад Зејнел (ДУИ), Беким Татеши (АА-Алтернатива), Арбен Демири (ДПА) и Бесник Зеќири (Коалиција Можеме од редовите на БЕСА). Дебатата беше посветена пред сè на здравствени аспекти, односно се говореше за: парламентарни избори во услови на пандемија, состојбата со Ковид-19 во земјава, колку се присутни Албанците во здравствениот сектор и изборните програми на политичките партии;
- на 30 јуни - Мемед Жарку (ДУИ), Агон Ферати (АА-А) и Фримзим Даути (ДПА), а претставникот на Движењето БЕСА, како дел од Коалицијата Можеме, не одговорил на поканата. Дискусијата се одвиваше околу следниве теми: мандатот на тригодишната влада во врска со евроинтеграциите, спорот со името на Република Северна Македонија, планот за итни реформски приоритети „3 - 6 - 9“ и изборните програми на политичките партии;
- на 3 јули - Бајрам Реџеџи (ДУИ), Фримзим Даути (ДПА) и Лиридон Хисени (БЕСА од Коалицијата Можеме). Бил поканет и претставник од Коалицијата „Алијанса за Албанците-Алтернатива“, но не одговорил на поканата. Главните теми за дебата беа: Патот на Северна Македонија кон ЕУ, мандатот на тригодишната влада, т.н. „предизборни бомби“, колку се присутни Албанците во државните институции и изборните програми на политичките партии;
- на 7 јули - Ширет Елези (ДУИ), Дритон Сулејмани (АА-А), Сами Рушиди (ДПА) и Абдуш Демири (од БЕСА како членка на Коалиција Можеме). Тие ги спротивставија своите ставови за: мандатот на тригодишната влада, изборните програми на нивните политички партии и идејата за прв премиер-Албанец.

Во двете дебати водени со аналитичари гостуваа:

- на 24 јуни, аналитичарите Имер Селмани, Башким Селмани и Висар Адеми. Станува збор за две репризи на емисија премиерно реализирана непосредно пред почетокот на изборната кампања, односно на 23 јуни, во која тројцата гости анализираа различни аспекти од Предвремените парламентарни избори во 2020 година;
- На 12 јули, политичките аналитичари Зуди Џелили, Исак Шерифи и Фатон Алити зборуваа за: изборната кампања на политичките партии, идејата на ДУИ за прв премиер Албанец и понудата во изборните програми на политичките партии.

Бесплатно политичко претставување

Бесплатно политичко претставување на програмата на МРТ2 беше емитувано во периодот од 6 до 10 јули. Можноста, своите кандидати да ѝ ги претстават на публиката преку овој облик на изборно медиумско претставување, ја искористија претставници на ДПА и на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, со следниов распоред и времетраење: на 6 јули - ДПА (3 минути и 11 секунди) и Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива (3 минути и 6 секунди); на 7 јули Сафије Садики - Шаини од Коалицијата Алијанса за Албанците – Алтернатива (3 минути и 4 секунди) и Ниметула Демири од ДПА (2 минути и 43 секунди); на 8 јули - Фатмире Исаку од ДПА (3 минути и 4 секунди) и Валбона Река од АА-А (2 минути и 52 секунди); на 9 јули - Афан Елези од АА-А (2 минути и 39 секунди) и Сами Рушиди од ДПА (2 минути и 21 секунда) и на 10 јули - Васфи Доко од ДПА (3 минути и 2 секунди).

Македонско радио – Прв програмски сервис

Дневноинформативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Од понеделник до сабота „Пладневен весник“ од 15 часот и 30 минути, а во недела изданието на „Дневни новости“ од 14 часот. Поради специфичен уредувачки пристап во селекцијата на најважните дневни настани, односно заради објективност во опфатот на предизборните активности на коалициите и на партиите вклучени во изборниот процес, исклучок беше направен на 24 јуни, првиот ден од официјалната предизборна кампања, кога беше анализирано вечерното информативно издание насловено „Радио 22“.

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 7 часа 16 минути и 44 секунди.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вест (во низа) и извештај.

Начин на известување

Во текот на целата изборна кампања, Првиот програмски сервис на Македонското радио известуваше избалансирано, следејќи ги прописите од Изборниот законик во врска со - принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи на кандидати за пратеници, како и посебните одредби за Јавниот сервис од членот 76-а став 2 што наложуваат - содржината на информативните изданија да се распредели така што - 30% од прилозите ќе бидат за дневните настани од земјата и од светот, 30% за активностите на политичките партии од власта, 30% за активностите на политичките партии во опозиција, и 10% за активностите на политичките партии што не се претставени во Собранието.

Сепак, и на овие избори одредбата од членот 76-а, став 2 од ИЗ се покажа како законска аномалија² која диктира само формално вrameна информативна објективност замислена според строга математичка/процентуална рамка. Ова е сосем очебијно, примарно затоа што важноста на дневните настани (на пример – состојбата со пандемијата од Ковид-19), чие општествено значење ги надминува изборните теснопартиски активности, теми и интереси, не може да се очекува новинарски и уредувачки да биде силум потиснувана и ограничувана во втор информативен план, само за формално да се исполнат законски пропишаните 30%, а всушност, остатокот од дневноинформативните прилози, новинарски и уредувачки, да се сведува на испразна, преповторлива дневничка белешка за партиски агенди.

Табела 1 – Процентуална застапеност на темите во дневноинформативните изданија

Македонско радио 1

Тема	Траење	Процент
Дневни настани од државата и од светот	02:33:18	35,10 %
Активности за кампањите на политичките партии кои не се во Собранието	00:45:40	10,46 %
Активности за кампањите на политичките партии на власт	01:57:45	26,96 %
Активности за кампањите на политичките партии во опозиција	02:00:01	27,48 %
	Вкупно = 07:16:44	100 %

Под тие услови од Изборниот законик, односно поради потребата да се најде начин како да се направи рамномерна распределба на информативното време меѓу политичките партии/коалиции

² За повеќе аналитички аспекти, произлезени од ова прашање, сосем компатибилни се деталните белешки од извештајот за Првиот програмски сервис на Македонската телевизија;

учесници во изборната кампања - во 30-те отсто дневни прилози за владејачките партии беа групирани активностите на Коалицијата Можеме предводена од СДСМ, заедно со активностите на ДУИ и на ДПА, а во 30-те отсто за опозицискиот табор влегоа предизборните активности на Коалицијата Обнова на Македонија и на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива.

Табела 2: Застапеност на субјектите во вестите

Македонско радио 1

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:45:36	10,44 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:15:52	3,63 %
ДИК	00:13:35	3,11 %
Влада	00:45:22	10,39 %
Претседател	00:02:43	0,62 %
Локална самоуправа	00:01:31	0,35 %
Други субјекти	00:40:40	9,31 %
Без субјекти ³	00:04:59	1,14 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:22:34	5,17 %
Јавно обвинителство	00:02:08	0,49 %
Судство	00:00:36	0,14 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:13:10	3,01 %
МОРО - Работничка партија	00:00:39	0,15 %
Левица	00:10:35	2,42 %
Глас за Македонија	00:00:45	0,17 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:10:35	2,42 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:02:21	0,54 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:32	0,35 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:05:59	1,37 %
Твоја партија	00:01:44	0,40 %
Единствена Македонија	00:09:15	2,12 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:45:05	10,32 %
СДУ Скопје	00:08:14	1,89 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:56:17	12,89 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	01:14:56	17,16 %
Вкупно = 07:16:44		100 %

Погледнато поединечно по субјекти - учесници во изборниот процес, информативната минутажа од 19-дневната изборна кампања е распределена на следниов начин:

- во делот за партиите од власта: 56 минути и 17 секунди за Коалицијата Можеме предводена од СДСМ; 45 минути и 36 секунди за ДУИ; 15 минути и 52 секунди за ДПА (последната имаше една потврдена листа со кандидати помалку отколку првите две);

- во делот за партиите од опозицијата: 1 час 14 минути и 56 секунди за Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ, и 45 минути и 5 секунди за Коалицијата од Алијансата на Албанците и Алтернатива;

- во делот на вонпарламентарните партии: - Левица – 10 минути и 35 секунди; Интегра – македонска конзервативна партија – 10 минути и 35 секунди; Коалицијата Единствена Македонија – 9 минути и 15 секунди; СДУ – 8 минути и 14 секунди; ГДУ – 2 минути и 21 секунда;

³ Во ставката – „без субјекти“ - се бележени прилозите за настаните од светот – неважни за приказот политички плурализам на постојната домашна политичка сцена, а важни само за математичката пресметка на прописот за процентуален распоред на темите во ТВ Дневникот, методолошки селектирани за анализа;

Демократи – 1 минута и 32 секунди; Твоја партија – 1 минута и 44 секунди; Глас за Македонија – 45 секунди; МОРО – работничка партија – 39 секунди.

Табела 3: Структура на директните обраќања

Македонско радио 1

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:22:21	12,24 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:13:41	7,49 %
ДИК	00:03:47	2,07 %
Влада	00:10:44	5,88 %
Други субјекти	00:05:09	2,82 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:01:32	0,84 %
Судство	00:00:12	0,11 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:00:23	0,21 %
МОРО - Работничка партија	00:00:30	0,27 %
Левица	00:07:38	4,18 %
Глас за Македонија	00:00:30	0,27 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:07:38	4,18 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:01:45	0,96 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:12	0,66 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:02:39	1,45 %
Твоја партија	00:00:57	0,52 %
Единствена Македонија	00:06:45	3,70 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:20:04	10,99 %
СДУ Скопје	00:05:46	3,16 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:28:24	15,55 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:41:01	22,46 %
Вкупно = 03:02:38		100 %

Посебни информативни емисии

Интервјуа

Во периодот од 24 јуни до 2 јули 2020 година, во рамките на информативната емисија „Актуелно“ од 17 часот, најнапред, на 24 јуни, реализирано е интервју со Билјана Ивановска, претседателката на Државната комисија за спречување на корупцијата, во врска со надлежностите на Комисијата според Изборниот законик, а потоа, во периодот од 29 јуни до 2 јули, Првиот програмски сервис на Македонското радио овозможи презентација на клучните аспекти од програмските заложби на неколку учесници во изборната кампања, реализирани како петнаесетминутни интервјуа:

- на 29 јуни, со Јове Кекеновски, претседателот на ФРОДЕМ, дел од Коалицијата Единствена Македонија, и со Љупчо Ристовски, лидерот на Интегра – Македонска конзервативна партија;
- на 30 јуни, интервју со Александар Тортевски, претседателот на Твоја партија, и со Солза Грчева претседателката на Глас за Македонија;
- на 1 јули, со Фимзи Даути, потпретседателот на ДПА, и со Горан Зафировски, еден од претседателите на МОРО, работничка партија;
- на 2 јули, интервју со Јорго Огненовски, претседателот на партијата Демократи, и со Скендер Реџеми, генералниот секретар на Алтернатива за Албанците;

Не беа објавени податоци дали под слични услови им било понудено учество на претставници од коалициите Можеме и Обнова, ниту за партиите ДУИ, СДУ, ГДУ, Левица и Народна партија на Ромите.

Бесплатно политичко претставување

Правото на бесплатно политичко претставување го искористија следниве учесници во изборната кампања: - на 6 јули: МОРО - работничка партија, преку претставникот Страшо Јованов (11 минути и 22 секунди) и СДУ со претседателот на партијата Петар Богојевски (9 минути и 30 секунди); - на 7 јули 2020 година: Глас за Македонија преку претседателката Солза Грчева (8 минути и 33 секунди) и Демократи чија претставник беше претседателот Јорго Огненовски (11 минути и 48 секунди); - на 8 јули се претставија Интегра – Македонска конзервативна партија, преку лидерот Љупчо Ристовски (9 минути и 5 секунди) и Твоја партија чија програма ја претстави Трпе Стојановски (5 минути и 38 секунди).

Македонско радио – Трет програмски сервис – Програма на албански јазик

Дневноинформативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Вести во 16 часот.

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 7 часа 21 минута и 14 секунди.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вест (во низа) и извештај.

Начин на известување

И Програмата на албански јазик на Македонското радио, во текот на изборното медиумско претставување беше соочена со потребата да исполни две законски обврски за обезбедување баланс во известувањето. За последиците од примената на барањето од член 76-а став 2 според кое дневноинформативните емисии на ЈРС мора да бидат поделени така што 30% од прилозите ќе бидат за дневните настани од земјата и од светот, 30% за активностите на политичките партии од власта, 30% за активностите на политичките партии во опозиција, и 10% за активностите на политичките партии што не се претставени во Собранието, веќе е елаборирано кај МРТ1 и МРТ2. Овде само ќе посочиме дека МРЗ ги исполни и двете законски обврски, иако, како и другите сервиси на ЈРС, нужно мораше да издвои повеќе време во вестите за известувањето за дневните настани поради суштинската важност да се обезбедат информации за дневната состојба со новозаразените со коронавирусот и мерките во земјата и во странство за спречување на ширењето на заразата од Ковид – 19. На нив, секако, се надоврзуваа и информациите за активностите на Владата околу подготовката на изборите, околу евроинтеграциите, ставовите на странските дипломати и организации околу изборите во земјата, новостите од регионот и светот.

Табела 1 – Процентуална застапеност на темите во дневноинформативните изданија

МРЗ – Програма на албански јазик		
Тема	Траење	Процент
Дневни настани од земјата и светот	02:55:10	39,70 %
Активности за кампањите на политичките партии кои не се во Собранието	00:30:17	6,86 %
Активности за кампањите на политичките партии на власт	02:00:27	27,30 %
Активности за кампањите на политичките партии во опозиција	01:55:20	26,14 %
	Вкупно = 07:21:14	100 %

И овде, за да се испочитува барањето од Изборниот законик, во 30те% за изборните активности на субјектите од власта имаше три учесници во изборната кампања (Коалиција Можеме предводена од

СДСМ, ДУИ и ДПА), а во 30те% за субјектите од опозицијата имаше два учесника (Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ и Коалицијата од Алијанса за Албанците и Алтернатива), па оттаму, при примената на второто барање – баланс според пропорционалниот модел заснован на бројот на потврдени кандидатски листи - двата опозициски субјекти добија нешто повеќе време отколку трите од власта.

Табела 2: Застапеност на субјектите во вестите

МРЗ – Програма на албански јазик

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:50:31	11,45 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:20:57	4,75 %
ДИК	00:06:59	1,58 %
Влада	00:50:58	11,55 %
Претседател	00:01:22	0,31 %
Локална самоуправа	00:04:03	0,92 %
Други субјекти	01:22:47	18,76 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:07:03	1,60 %
Јавно обвинителство	00:03:23	0,77 %
Судство	00:01:16	0,29 %
Граѓански сектор	00:02:06	0,48 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:10:38	2,41 %
МОРО - Работничка партија	00:00:27	0,10 %
Левица	00:07:06	1,61 %
Единствена Македонија	00:04:03	0,92 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:05:15	1,19 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:04:08	0,94 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:02	0,23 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:03:18	0,75 %
Твоја партија	00:00:23	0,09 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:57:43	13,08 %
СДУ Скопје	00:07:53	1,79 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:49:33	11,23 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:58:21	13,22 %
	Вкупно = 07:21:14	100 %

Анализата на прилозите емитувани во 19-те изданија на вестите, ја покажува следнава распределба на времето по субјекти:

- во делот за партиите од власта: 49 минути и 33 секунди за Коалицијата Можеме предводена од СДСМ; 50 минути и 31 секунда за ДУИ; 20 минути и 57 секунди за ДПА, која има помалку време соодветно на барањето за пропорционалност согласно бројот на потврдени кандидатски листи бидејќи имаше листи во пет изборни единици, за разлика од другите два учесника од овој сегмент коишто имаа по шест листи;

- во делот за партиите од опозицијата: 58 минути и 21 секунда за Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО ДПМНЕ и 57 минути и 43 секунди за Коалицијата од Алијансата на Албанците и Алтернатива (обеете со по шест потврдени кандидатски листи);

- во делот на вонпарламентарните партии: - Левица – 7 минути и 6 секунди; Интегра – македонска конзервативна партија – 5 минути и 15 секунди; Коалицијата Единствена Македонија – 4 минути и 3 секунди; СДУ – 7 минути и 53 секунди; ГДУ – 4 минути и 8 секунди; Демократи – 1 минута и 2 секунди; Твоја партија – 23 секунди; МОРО – работничка партија – 27 секунди.

Табела 3: Структура на директните обраќања

MP3- Програма на албански јазик

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:25:20	22,29 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:13:23	11,78 %
Влада	00:04:15	3,74 %
Локална самоуправа	00:00:22	0,32 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:00:37	0,54 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:24:49	21,84 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:20:11	17,76 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:24:42	21,73 %
Вкупно =	01:53:39	100 %

Показателите за распределбата на директното обраќање се во прилог на тоа дека учесниците во изборната кампања добиле рамномерен третман во поглед на емитувањето тонски сегменти од нивните изјави.

Посебни информативни емисии

Интервјуа

На Програмата на MP3 на албански јазик, во текот на изборната кампања беше емитувано едно интервју на тема поврзана со изборите. Станува збор за разговорот со Селвер Ајдини, член на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, од 2 јули, којшто беше репризиран еднаш, а се однесуваше на улогата на медиумите за време на Предвремените парламентарни избори и активностите на Агенцијата.

Дебати

На MP3 беше емитувана и една дебата во која, на 26 јуни, аналитичарите Имер Селмани, Башким Селмани и Висар Адеми анализираа различни аспекти од Предвремените парламентарни избори во 2020 година. Емисијата не беше репризирана.

СОБРАНИСКИ КАНАЛ

Бесплатно политичко претставување

Програмскиот сервис наменет за емитување на активностите на Собранието, согласно член 76-а став 8, има обврска во текот на изборната кампања да обезбеди бесплатно политичко претставување за парламентарните партии во вкупно времетраење од три часа дневно, и еден час дневно за вонпарламентарните партии. Имајќи го предвид фактот дека на Предвремените парламентарни избори 2020, имаше пет учесници во изборната кампања од парламентарните партии, на секој од нив му беше понудено време од по 36 минути дневно. На десетте вонпарламентарни учесници во изборната кампања им беа понудени по шест минути дневно на секој. Можноста за бесплатно политичко претставување на Собранискиот канал ја искористија 10 субјекти: Коалиција Можеме, ДУИ, Коалицијата Обнова на Македонија, Демократи, Левица, Глас за Македонија, Интегра, СДУ Скопје, Единствена Македонија и МОРО Работничка партија.

ТЕРЕСТРИЈАЛНИ ТЕЛЕВИЗИИ

ТВ АЛСАТ - М

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Дневник во 19 часот

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 7 часа 31 минута и 30 секунди од кои 3 часа 38 минути и 9 секунди се прилози за изборната кампања.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вести (во низа) и извештај

Начин на известување

Во централната дневноинформативна емисија, ТВ Алсат-М на изборната кампања ѝ посвети речиси половина од анализирани прилози (3 часа 38 минути и 9 секунди). Притоа со различно одвоено време известуваше само за активностите на неколку учесници во изборниот процес – ДУИ (56 минути и 29 секунди), Коалиција Обнова на Македонија (29 минути и 12 секунди), Коалиција Можеме (27 минути и 48 секунди), Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива (19 минути и 1 секунда) и ДПА (2 минути и 11 секунди). Најзастапена беше ДУИ со време речиси колку за коалициите Можеме и Обнова на Македонија, заедно. Меѓутоа во голем дел од одвоеното време контекстот беше негативен за ДУИ. Беа емитувани повеќе прилози со критика за отстапувањата од реализацијата на претходни програмски цели и ветувања. Телевизијата воопшто не информираше за активностите на вонпарламентарните политички партии, со што ѝ ја ускрати на својата публика можноста да се запознае со овој дел од изборната понуда. Оттаму, ТВ Алсат-М не обезбеди избалансирано покривање на изборниот процес во дневноинформативните емисии според барањата од Изборниот законик, односно во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени кандидатски листи.

Една четвртина од прилозите во вестите се должат на известување за активностите на Владата (1 час 18 минути и 52 секунди, на кои се надоврзуваат и 4 минути и 46 секунди за активности на Министерот за внатрешни работи, дел од техничката Влада по предлог на опозициската ВМРО ДПМНЕ), како и на органите на државната управа, јавните претпријатија и на јавните установи. Најголем број на информации во низа беа посветени на здравствената состојба со Ковид-19, кои доаѓаа од Министерството за здравство и министерот Венко Филипче.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

ТВ АЛСАТ- М		
Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:56:29	12.51 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:02:11	0.48 %
ДИК	00:20:40	4.58 %
Влада	01:18:52	17.47 %
Претседател	00:00:56	0.21 %
Локална самоуправа	00:22:28	4.97 %
Други субјекти	00:43:10	9.56 %
Без субјекти	00:43:24	9.61 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:31:55	7.07 %
Специјално обвинителство	00:03:58	0.88 %

Јавно обвинителство	00:12:06	2.68	%
Судство	00:08:13	1.82	%
Независни пратеници/чки	00:01:10	0.26	%
Граѓански сектор	00:18:18	4.05	%
Експерти/аналитичари	00:14:20	3.18	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:12:34	2.78	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:04:46	1.05	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:19:01	4.21	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:27:48	6.16	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:29:12	6.47	%
Вкупно =	07:31:30	100	%

Застапеноста на директните обраќања во вестите го одразува концептот на известувањето на ТВ Алсат-М - да известува само за партиите кои беа дел од претходниот парламентарен состав.

Табела 2: Структура на директни обраќања во вестите по субјекти

ТВ АЛСАТ- М

Субјект	Траење	Процент	
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:12:18	11.99	%
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:01:20	1.30	%
ДИК	00:05:31	5.38	%
Влада	00:11:05	10.80	%
Локална самоуправа	00:06:55	6.74	%
Други субјекти	00:07:16	7.08	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:10:13	9.96	%
Специјално обвинителство	00:00:13	0.21	%
Јавно обвинителство	00:01:09	1.12	%
Граѓански сектор	00:05:28	5.33	%
Експерти/аналитичари	00:07:17	7.10	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:01:10	1.14	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:01:30	1.46	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:08:48	8.58	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:11:32	11.24	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:10:50	10.56	%
Вкупно =	01:42:35	100	%

Посебни информативни емисии

Телевизијата не успеа да обезбеди баланс ниту во посебните информативни емисии. Во интервјуата им отстапи простор само на партиите и коалициите кои беа дел од претходниот парламентарен состав, со исклучок на ДПА. Во дебатите, исто така, остана концентрирана на овие учесници во изборната кампања (Коалицијата Можеме, Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Коалицијата Обнова на Македонија и ДУИ). Единствените информации за тоа дека во изборите учествуваат и други партии, беа објавени во едно издание на емисијата „360 степени“, каде што како една од темите беа изборните понуди на Интегра, Левица, Единствена Македонија, СДУ Скопје и Твоја партија. Ваквата уредничка политика според која на публиката не ѝ е обезбедена речиси никаква информација за понудата на вонпарламентарните партии не кореспондира со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници од член 75-а став 1 од Изборниот законик.

Интервјуа

Интервјуата беа реализирани во рамките на посебните информативни емисии „Програма 200“, „Патот кон...“ и „360 Степени“. Сите емисии имаа премиерно издание и по една реприза следниот ден. Вкупно беа емитувани пет емисии со 6 интервјуа.

Првото интервју беше емитовано на 30 јуни, со лидерот на ДУИ Али Ахмети со кого се разговараше за: влијанието на политиката во правосудството и најавените реформи, застапеноста на Албанците во правосудството, разрешницата за одредени судски случаи и нивното користење во политичкиот дискурс, прислушуваниите разговори и нивната понатамошна улога, начинот на водење на кампањата од ДУИ, можните коалиции и можните поделби на ресорите во идната Влада и колку е реална можноста за Албанец премиер во ликот на партискиот предлог за господинот Зибири.

На 2 јули реализирани беа две интервјуа. Првото беше со Африм Гаши од коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива на следните теми: партиските цели во врска со коалицијата со Алијанса за Албанците, досегашното учество во Владата, можните идни коалиции после изборите, законот за правично застапување, решенија за криминалот и корупцијата, родовата рамка и претставувањето на жените на партиските листи, младите на партиските листи, концептот за отворени листи на изборите, пандемијата и изборите. Второто интервју беше со Билал Касами од Беса, односно од Коалицијата Можеме, со кого се разговараше за: коалицијата со СДСМ, реториката во изборната кампања наспроти таа на претседателските избори, можноста за спојување со СДСМ, причините за останување надвор од претходната Влада, оценки за владеење на претходната Влада, можни коалиции после изборите, решенија за криминалот и корупцијата, родовата рамноправност на пратеничките листи, концептот на отворени листи на изборите, предлогот за кратење на патните трошоци на пратениците, пандемијата со Ковид-19 и нејзиното влијание на изборите.

На 3 јули беше емитовано интервју со Христијан Мицкоски, лидерот на ВМРО ДПМНЕ, кој ја предводеше Коалицијата Обнова на Македонија. Со него се разговараше за очекувањата од исходот на изборите, можните пост-изборни коалиции со албанските партии, Законот за употреба на јазиците, програмата и понудата на изборите, односот кон договорите со Грција и Бугарија, името на државата, ставот за Комисијата за историски прашања како и за правосудството и неговата реформа.

Интервју со Зијадин Села од коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива беше реализирано на 7 јули, кога тој беше прашан за дискриминацијата на Албанците, искуството од учеството во претходната Влада, родовата застапеност во партијата, официјализирање на албанскиот јазик, ветувањата за време на кампањата и можноста за реализација, можните идни коалиции, реформите во судството и за поддршката за АА-А од Албин Курти од косовското движење Самоопределување.

На 9 јули следуваше интервју со Зоран Заев лидерот на СДСМ, односно Коалицијата Можеме, кој одговараше на прашањата за неговите очекувања од парламентарните избори, досегашните соочувања со Мицкоски, односот со другите партии, идејата на ДУИ за Албанец премиер, можните коалиции по изборите, договорите со Бугарија и Грција, основните програмски вредности, личното богатство и капитал, прислушуваниите разговори и за политичката понуда за граѓаните на изборите.

Дебати

Телевизијата Алсат – М реализираше и неколку дебатни емисии во кои беше обезбедено учество на претставници на Коалицијата Можеме, Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Коалицијата Обнова на Македонија и од партијата ДУИ. Во дебатите покрај партиските претставници учествуваа експерти, аналитичари, претставници на граѓанскиот сектор и други субјекти.

Премиерно беа емитувани шест дебатни емисии во рамките на „Економски магазин“, „360 Степени“ и „Патот кон...“ и четири репризи.

Во првата дебата, на 24 јуни, гостуваа Илми Азири од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и Герман Филков од Центарот за граѓански комуникации. Поканет бил и претставник на ДУИ, но неговото столче остана празно. Дебатата беше на тема: економската состојба во земјата; економскиот план на коалицијата на Алијанса за Албанците и Алтернатива и што нудат тие за економијата во нивната програма, потребата од капиталните инвестиции и рамномерен економски развој во земјата, изборниот

план за буџетот и неговата структура, фискалната децентрализација и распределбата на буџетот на општинско ниво.

На 25 јуни дебатираа Бојан Маричиќ од Коалицијата Можеме, Агон Ферати од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Бујар Османи од ДУИ и Стефан Андоновски од Коалицијата Обнова на Македонија. Гостите дебатираа за Преспанскиот договор, добрососедството со Бугарија, очекувањата од преговорите за членство во ЕУ, влијанието на надворешната политика во партиите и програмските понуди во кампањата за надворешна политика.

Во следната дебата, на 26 јуни гостуваа Оливер Ристовски од Коалицијата Можеме, Блерим Беџети од ДУИ, Ружица Николовска од Коалицијата Обнова на Македонија и Ремзи Мехмеди од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива. Учесниците дебатираа за: состојбата во правосудството, предметите на СЈО и нивната понатамошна судбина, за реизборот и ветингот во судството, партиските планови во програмите за правосудството и борбата против корупцијата.

Во дебатата од 1 јули на тема: економските програми на партиите и начинот за справување со економската криза предизвикана од Ковид 19, даночната политика и јавниот долг; дебатираа: Фатмир Битики, кој ја претставуваше коалицијата Можеме и Дарко Лазаров, кој ја претставуваше Коалицијата Обнова на Македонија.

Следните неколку дебати се водеа со гости експерти и аналитичари.

На 8 јули, Александар Кржаловски од граѓанска организација „Македонски центар за меѓународна соработка“, Ангелка Пеева Лауренчиќ, експертка за односи со јавноста и Мирче Јовановски, новинар дебатираа за кампањата и пораките коишто партиите ги испраќаа до граѓаните. Во рамките на дебатата се емитуваше прилог со изјави од Елена Маркова Велкова од ВМРО ДПМНЕ и со Митко Андреевски од СДСМ на тема енергетика и партиските планови и програми во таа област.

Последната дебата беше на 11 јули и во неа како експерти – аналитичари гостуваа: Владо Бучковски, Башким Селмани и Сашо Клековски, кои дискутираа за пораките испратени до граѓаните, очекувањата од исходот на изборите, можните коалиции, маркетингот на кампањите и за очекувањата на различните партии од власта и од опозицијата.

Посебни информативни емисии

Телевизијата реализираше две премиерни изданија на емисијата „360 Степени“ (на 29 јуни и на 6 јули) кои се категоризираат како посебни информативни емисии и истите ги емитуваше репризно уште по еднаш на програмата. Второто издание на посебната информативна емисија „360 Степени“ (кое имаше и една реприза), во еден сегмент од емисијата овозможи информирање за активностите на вонпарламентарните политички партии, учесници на изборите, за кои не беше информирано во останатиот дел од програмата. Станува збор за Единствена Македонија, СДУ – Скопје, Твоја партија, Интегра - Македонска конзервативна партија и Левица.

Во изданијата на посебната информативна емисија „360 Степени“, покрај останатите беа застапени следните теми релевантни за изборите: „Заштитата од вирусот за време на изборната кампања“, „Предизборните анкети“, „Начинот на водење на кампањите, партиските пропагандни спотови и објавата на нови прислушувани разговори“, „Малите вонпарламентарни партии и нивните понуди“, „Ставовите на поголемите партии и коалиции во врска со договорите со Грција и со Бугарија“ и „Гласањето на лицата со попреченост“.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

ТВ Алсат-М не обезбеди информирање за изборниот процес прилагодено за лицата со сетилна попреченост, односно не ја исполни обврската од член 75 став 1 од Изборниот законик.

ТВ АЛФА

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Дневник во 19 часот и 30 минути.

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 6 часа 45 минути и 12 секунди од кои 4 часа 41 минута и 5 секунди се прилози за изборната кампања.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативни жанрови – вест, вест во низа, изјава и извештај, а 12 минути и 49 секунди се коментари/осврти.

Начин на известување

Најголем дел од анализирани прилози во дневноинформативната емисија на ТВ Алфа од 19 часот и 30 минути, беа за активностите на учесниците во изборната кампања. Коалицијата Можеме беше временски најзастапена со 1 час 12 минути и 34 секунди, за Коалицијата за Обнова на Македонија беа одвоени 54 минути и 35 секунди, а помалку време добија другите учесници во изборната кампања за предвремените парламентарни избори – ДУИ (16 минути и 29 секунди), Алијанса за Албанците и Алтернатива (4 минути и 48 секунди) и ДПА (1 минута) – од партиите застапени во парламентот. Од вонпарламентарните партии време добија само Левица (2 минути и 42 секунди) и СДУ Скопје (1 минута и 31 секунда). Опфатот на субјекти чии активности беа покриени во вестите и одвоеното време за нив не беа во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени кандидатски листи.

Треба да се напомене дека во времето за Коалицијата Можеме влегуваат и прилозите за новите снимени материјали за лидерот на СДСМ Зоран Заев, т.н. бомби што се објавуваа на интернет, а кои Телевизијата ги емитуваше во континуитет. Во дел од прилозите на оваа тема, проследуваше информации и за објавените снимки за членови на опозициската ВМРО ДПМНЕ, но само информативно без да бидат емитувани делови од снимените разговори како што беше случајот со другите снимки.

При покривањето на изборната кампања, ТВ Алфа беше фокусирана на активностите на коалициите Можеме и за Обнова на Македонија. Притоа обезбеди квантитативен (временски) баланс, но со квалитативен дисбаланс во однос на ставот со кој беа обработени и пласирани информациите поврзани со актуелните и актуелизираните настани и активности на власта и на опозицијата. За власта и за владејачката СДСМ известуваше со претежно критички и негативен став, а за опозициската ВМРО ДПМНЕ со главно неутрален, но и позитивен став.

Значајно време во дневноинформативните емисии беше одвоено и за активностите на Владата (57 минути и 19 секунди), следствено на зголемиот интензитет на активности на органите на власта поврзани со мерките за справувањето со Ковид-19. Телевизијата редовно информираше и за останатите активности на премиерот на техничката Влада Оливер Спасовски и на другите претставници на Владата, најчесто со негативен став и критички осврт на нивните активности пред изборите во функција на кампањата.

Од вкупното време на анализирани прилози, за коментари/осврти беа одвоени 12 минути и 49 секунди. Сите осврти генерално, беа со критички, негативен став за лидерот на СДСМ Зоран Заев и за актуелната власт – („Заев – железни опинци ќе облечам, просечна плата од 500 евра во Македонија ќе има“ – емитован на 2 јули 2020; „Колку тежи Зоран Заев?“ - 4 јули 2020; „Филипче си тера предизборни партиски активности, заборава на тематските прес-конференции“ – 5 јули 2020; „Тригодишниот владин брак меѓу СДСМ и ДУИ како да завршува со кафеански муабет“ – 7 јули 2020; „Ако не во Влада, може во директорска фотелја – министрите без ресор нема да останат без работа“ – 10 јули 2020).

Табела 1: Застапеност на субјектите во Вестите

ТВ Алфа

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:15:25	3,81 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:01:00	0,25 %
ДИК	00:13:31	3,33 %
Влада	00:57:19	14,15 %
Локална самоуправа	00:08:10	2,02 %
Други субјекти	01:21:10	20,03 %
Без субјекти	00:13:59	3,45 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:24:00	5,92 %
Јавно обвинителство	00:05:19	1,31 %
Судство	00:01:40	0,41 %
Граѓански сектор	00:06:20	1,56 %
Експерти/аналитичари	00:09:54	2,44 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:09:40	2,39 %
Левица	00:02:42	0,66 %
Коментар/осврт	00:12:49	3,16 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:08:45	2,16 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:04:48	1,18 %
СДУ Скопје	00:01:31	0,37 %
Коалиција МОЖЕМЕ	01:12:34	17,91 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:54:35	13,47 %
Вкупно = 06:45:12		100 %

И во времето за директни обраќања (Табела 2), Коалицијата Можеме и Коалицијата Обнова на Македонија се речиси изедначени со 21 минута и 2 секунди, односно 21 минута и 42 секунди, и се со поголемо време во однос на сите други политички субјекти.

Табела 2: Структура на директните обраќања во вестите по субјекти

ТВ Алфа

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:04:40	5,41 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:41	0,79 %
ДИК	00:01:52	2,16 %
Влада	00:11:31	13,35 %
Локална самоуправа	00:01:17	1,49 %
Други субјекти	00:06:51	7,94 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:02:08	2,47 %
Граѓански сектор	00:01:42	1,97 %
Експерти/аналитичари	00:04:10	4,83 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:00:59	1,14 %
Левица	00:00:27	0,52 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:05:27	6,32 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:01:20	1,55 %
СДУ Скопје	00:00:28	0,54 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:21:02	24,38 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:21:42	25,15 %
Вкупно = 01:26:17		100 %

Посебни информативни емисии

Во реализацијата на посебните информативни емисии, според укажувањето на новинарите и на уредниците од ТВ Алфа во повеќе наврати, Телевизијата се обидела, но била оневозможена да обезбеди избалансирано покривање на изборниот процес почитувајќи го принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници, согласно член 75-а став 1, бидејќи претставниците на Коалицијата Можеме ги игнорирале поканите за учество во емисиите. Телевизијата не реализираше ниту една дебата во текот на изборната кампања, а поради отсуството на поканетите гости од Коалицијата Можеме, неколку изданија од редовните емисии што биле планирани како дебати, беа реализирани како интервјуа. Овде се вбројува и последното издание на емисијата „Заспиј ако можеш“ емитувано на 12 јули 2020 година, пред почетокот на изборниот молк, во која гостуваше претседателот на ВМРО ДПМНЕ, Христијан Мицкоски (Коалиција Обнова на Македонија), а на поканата не одговорил лидерот на СДСМ, Зоран Заев (Коалицијата Можеме). Треба да се потенцира вложениот напор на телевизијата за реализација на голем број посебни информативни емисии на теми поврзани со изборите. Но, исто така, и тоа дека имаше повеќе гостувања на претставници на Коалицијата за Обнова на Македонија, а не беше обезбеден простор за поголем број учесници во изборната кампања.

Интервјуа

Во периодот на изборната кампања од 24 јуни до 12 јули 2020 година на ТВ Алфа беа емитувани 37 интервјуа во премиерно издание и 36 репризи, во емисиите „Што не е јасно“, „Заспиј ако можеш“, „Алфа интервју“ и во рамките на утринската емисија „Добро утро, секое утро“.

Во емисијата „Што не е јасно“ беа реализирани 12 интервјуа со 16 репризни изданија. На тема „Избори 2020“ беше емитуван серијал интервјуа со претставници на политичките партии и коалиции, носители на изборни листи. Во овој серијал беа интервјуирани:

Арбер Адеми (ДУИ) – 25 јуни, со кој се разговараше за „Црвените линии на ДУИ за коалицијата“.

Ане Лашкоска (ВМРО-ДПМНЕ – Коалиција Обнова на Македонија) – 29 јуни, на тема: „Изборна кампања, впечатоци од терен“. Водителката информираше дека во емисијата била поканета и Сања Мираковска од Коалицијата Можеме, но таа не одговорила на поканата.

Скендер Реџеџи–Зејнд (Алијанса за Албанците и Алтернатива) – 30 јуни. Тема на интервјуто беше: „Алијанса и Алтернатива, брза коалиција за пораз на ДУИ?“.

Сеад Зејнел (ДУИ) – 1 јули, на тема: „Парламентарни избори 2020, очекувања“.

Александар Николовски (Коалиција Обнова на Македонија) – 3 јули, кој говореше за тоа „Што прво ќе направи ВМРО ДПМНЕ ако формира влада?“. Водителката информираше дека во емисијата бил поканет и претставник од Коалицијата Можеме, но не добиле одговор на поканата.

На теми директно или индиректно поврзани со Предвремените парламентарни избори беа и интервјуата со: Трајко Славески, поранешен министер, член на ИК на ВМРО-ДПМНЕ (24 јуни), Љубомир Ѓурчески, професор по безбедносни науки (24 јуни), Фросина Ременски, универзитетска професорка и поранешна министерка, обвинета во случајот „Меѓународен сојуз“ (2 јули); Оливер Андонов, универзитетски професор (6 јули); Максимилијан Казаков, претседател на Здружението на Македонците на Малта (7 јули); Сашко Кедев, кардиохирург, член на ВМРО-ДПМНЕ (8 јули); Лаима Андрикиене, шефица на специјалната набљудувачка мисија на ОБСЕ/ОДИХР (9 јули) и Киро Тошевски, бизнисмен, член на СДСМ (10 јули).

Во емисијата „Заспиј ако можеш“, во текот на изборната кампања, премиерно беа емитувани 19 интервјуа со 15 репризни изданија. Во сите изданија на емисијата централна тема беа Предвремените парламентарни избори, со дискусии за т.н. „нови бомби“, предизборните анкети, соодносот на силите меѓу власта и опозицијата и изборната кампања. Водителите генерално, беа со негативен став во проследувањето на информациите и на настаните поврзани за Коалицијата Можеме и посебно за претседателот на СДСМ Зоран Заев, емитуваа и коментираа делови од снимените разговори на Заев, делови од рекламните спотови на Коалицијата Можеме, а во текот на емисијата, која во поголем дел се реализира како интервју со гостин во студио, беа емитувани телопи со негативен став за власта („Кој е српскиот тајкун што му платил 300 илјади евра на Заев за бизниси во Тетово и Штип?“ или „Амбасадорите

бараат од СДСМ да ја тргне будалата, а шарените се поделија на не...ани и рогати е...ни“ и сл.) со забелешки од водителите како „дури и ние не сме рекле дека Зоран Заев е будала...“.

Во изданија на оваа емисија, гости од политичките партии и коалиции, учесници на Предвремените парламентарни избори беа: Рахела Мизрахи (Коалиција за Обнова на Македонија) – 24 јуни, репризирано интервју од 23 јуни; Ивон Величковски (Либерална партија) – 27 јуни; Илија Димовски (Коалиција Обнова на Македонија) – 30 јуни (во емисијата е информирано дека била упатена покана за гостување и до СДСМ); Стевчо Јакимовски (Лидер на ГРОМ, Коалиција Обнова на Македонија) – 3 јули; Мите Костов (Партија на Власите од Македонија – Коалиција Обнова на Македонија) - 6 јули; Стојанче Ангелов (Достоинство, Коалиција Можеме) – репризирано интервју на 8 јули; Рубин Земон (ПОЕН, Коалиција Можеме) – репризирано интервју на 9 јули; Владимир Ѓорчев (Коалиција Обнова на Македонија) – 9 јули, репризирано на 10 јули; Христијан Мицкоски (Коалиција Обнова на Македонија) -12 јули.

На тема - Предвремените парламентарни избори, изборната кампања, предизборните програми на Коалицијата за Обнова на Македонија и Коалицијата Можеме, снимените разговори во контекст на Изборите 2020, предизборните анкети и слично, гости во емисијата беа и: Панче Велков, експерт за заштита на културното наследство (24 јуни); Никола Тасев, колумнист и аналитичар (25 јуни); Бранко Героски, новинар (во две интервјуа, на 26 јуни и на 7 јули); Јордан Петровски, првиот македонски дисидент (29 јуни); Агим Јонуз, поранешен портпарол на Владата (1 јули); Борис Дамовски, режисер (2 јули); Јован Донеv, поранешен амбасадор во Велика Британија (4 јули); Владимир Божиновски, политички аналитичар (8 јули); Ганка Цветанова, поранешна министерка за култура (10 јули) и Тања Каракамишева-Јовановски, универзитетска професорка (11 јули).

На 9 јули 2020 година беше емитувано вонредно издание на емисијата „**Алфа интервју**“ во која гостин беше Ристо Ајтов (претседател на Синдикатот за одбрана и безбедност).

Во утринската емисија „**Добро утро, секое утро**“, на тема „Избори 2020“ беше емитувано интервју со претседателот на ДИК, Оливер Деркоски, на тема: „Старт на изборната кампања, подготвена ли е ДИК за избори?“ (24 јуни). За предвремените парламентарни избори од различни аспекти се разговараше и со Лазар Јовески, професор по трудово право (24 јуни); Бојан Кардалов, специјалист за односи со јавност и социјални медиуми (10 јули); а во серијалот интервјуа што е ветено, а што остварено од политичките партии на локално ниво, гости во емисијата беа градоначалникот на Општина Кисела Вода, Филип Темелковски (1 јули) и градоначалникот на Општина Петровец, Борче Митевски (3 јули).

Други информативни емисии

Во анализираниот период беа реализирани 28 изданија на други информативни емисии на теми поврзани со Предвремените парламентарни избори и со другите актуелни политички настани.

Од политичкиот магазин „**Седмица**“ во кој авторот Коле Чашуле ги коментира актуелните политички теми во изминатите седум дена, беа емитувани 3 премиерни и 4 репризни изданија.

Економската емисија „**Бизнис поенти**“ во мониторираниот период имаше 3 изданија (без репризи). На 28 јуни во вкрстено интервју на тема „Економијата во функција на партиските програми“ одговараа министерката за финансии Нина Ангеловска и поранешниот министер Трајко Слеvesки. Во емисијата на 5 јули, соговорници беа универзитетскиот професор Ванчо Узунов и претседателот на Комисијата за економија на ВМРО - ДПМНЕ Дарко Лазаров, а темата беше „Економските програми на власта и на опозицијата, каков ќе биде економскиот удар од кризата“. На 12 јули вкрстени одговори за изборната кампања, проектите на идната влада и реформите во јавната администрација, дадоа министерот за информатичко општество и администрација Дамјан Манчевски и техничката заменичка-министерка Невенка Стаменковска-Стојковски.

Во утринската програма „**Добро утро, секое утро**“, 13 изданија на контактно-информативниот блок со директно вклучување на гледачите беше посветен на актуелните политички теми поврзани со изборите и предизборната кампања, корона-кризата и нејзините импликации, различните резултати од предизборните анкети, аферата со Ден Дончев и неговата поврзаност со Зоран Заев, новите аудио „бомби“ за Заев, истрагата на Државната комисија за спречување на корупцијата за министерот Венко Филипче и сл. Сите изданија на утринската емисија беа репризирани наредниот ден.

Во 6 изданија на контакт-информативната емисија „Збор по збор“, гледачите преку директни вклучувања дискутираа на актуелните политички теми како: очекувања од „најневообичаената“ изборна кампања досега, дали Комисијата за заразни болести носи политички одлуки, случајот „Рекет“ и кривичните пријави за актуелните функционери, укинувањето на СЈО, отворање на границите. Емисијата нема репризни изданија.

Сатирично видување на политичките случувања беше презентирано во 3 изданија на емисијата „Еднооки“ од која беа емитувани 6 репризи.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Вестите и емисиите на ТВ Алфа не беа прилагодени за лица со сетилна попреченост, како што се бара во член 75 став 1 од Изборниот законик.

ТВ Канал 5

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Вести во 18 часот

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 6 часа 27 минути и 34 секунди од кои 3 часа 50 минути и 37 секунди се прилози за изборната кампања.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативни жанрови, вести (во низа) и извештаи.

Начин на известување

Поголемиот дел од вкупното времетраење на Вестите, ТВ Канал 5 го искористи за известување за Предвремените парламентарни избори. При известувањето, Телевизијата се концентрираше на активностите на двете коалиции – Можеме (предводена од СДСМ) и Обнова на Македонија (предводена од ВМРО-ДПМНЕ). Притоа приближно еднакво ги следеше нивните изборни кампањи и секојдневни активности, меѓу кои и нивните меѓусебни обвинувања, како и објавувањето на новите аудио материјали т.н. „бомби“ - во кои беа инволвирани лидерите на двете политички партии и други политички чинители и кои, на некој начин, ја одбележаа кампањата. Во вестите беше емитовано и интервју со Зоран Заев, лидерот на СДСМ (27 јуни), кој зборуваше за претстојните избори, односно за текот на изборната кампања на Коалицијата, програмите и проектите кои што им се нудеа на гласачите во пресрет на изборите, очекувањата од изборите и за објавувањето на т.н. „бомби“.

Во времето издвоено за двете Коалиции, вклучени се и прилози во кои странски политичари даваа поддршка за одредена политичка партија, како и еден прилог кој се однесуваше на партија која е дел од Коалицијата предводена од СДСМ.

Телевизијата известуваше неутрално. Се обиде да извести за активностите на поголем број учесници во изборната кампања, но распределбата на времето не ја направи според принципот на пропорционалност од Изборниот законик.

Активностите од предизборната кампања на учесниците во изборите беа пренесени и преку новинарски анализи на медиумот (детална анализа за предизборните програми на Можеме и на Обнова

на Македонија - што им нудат на гласачите, анализа за тоа колку кампањата придонесува за определување на гласачите кому да го дадат гласот).

Канал 5 емитуваше и приложи со политички аналитичари, кои го даваа нивното мислење за предизборната кампања на партиите и во однос на тоа какви се нивните очекувања до крајот на кампањата. Пренесени беа и анкетите со резултатите од испитувањата на јавното мислење.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

Канал 5		
Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:11:58	3.09 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:03:46	0.97 %
ДИК	00:12:53	3.32 %
Влада	01:10:28	18.18 %
Претседател	00:01:39	0.42 %
Локална самоуправа	00:03:46	0.97 %
Други субјекти	00:41:12	10.63 %
Без субјекти	00:08:14	2.12 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:27:20	7.05 %
Јавно обвинителство	00:16:50	4.35 %
Судство	00:01:04	0.28 %
Независни пратеници/чки	00:02:00	0.52 %
Граѓански сектор	00:04:45	1.23 %
Експерти/аналитичари	00:27:47	7.17 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:10:16	2.65 %
Левица	00:02:36	0.67 %
Глас за Македонија	00:01:11	0.31 %
Единствена Македонија	00:02:37	0.68 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:02:25	0.62 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:01:17	0.33 %
ДЕМОКРАТИ	00:00:23	0.10 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:09:02	2.33 %
Твоја партија	00:01:27	0.37 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:00:59	0.25 %
СДУ Скопје	00:04:37	1.19 %
Коалиција МОЖЕМЕ	01:00:26	15.59 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:56:36	14.60 %
Вкупно = 06:27:34		100 %

Во анализираниот период, покрај темата „Избори 2020“, медиумот известуваше со вести во низа и за останатите актуелни настани во земјата и тоа за: состојбата со Ковид-19 во државата, редовни новинарски извештаи со информации од Министерството за здравство за дневниот билтен на новозаболени, починати и оздравени од коронавирусот (во овој дел беа објавени изјави на министерот за здравство Венко Филипче и изјави на директори/доктори на државни болници, како и здравствени експерти), за одлуките на Владата за олабавување на рестриктивните мерки, репортерски извештаи од граничните премини за отворање на границите и др.

Важни теми беа и судењата за случаите „Рекет“ и „Меѓународен сојуз“, објавените аудио материјали за экс директорот на Фондот за здравство Ден Дончев, новиот закон за Јавното обвинителство и за предметите на СЈО, за што беше емитувано интервју со јавниот обвинител Љубомир Јовески, за евроинтеграциите (преговарачката рамка за членство во ЕУ) и сл.

Табела 2: Директни обраќања на субјектите

Канал 5

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:06:30	5.39 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:50	0.69 %
ДИК	00:02:42	2.24 %
Влада	00:11:54	9.88 %
Претседател	00:00:35	0.48 %
Локална самоуправа	00:00:47	0.65 %
Други субјекти	00:02:02	1.69 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:08:27	7.01 %
Јавно обвинителство	00:00:27	0.37 %
Граѓански сектор	00:01:04	0.89 %
Експерти/аналитичари	00:09:54	8.22 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:02:52	2.38 %
Левица	00:01:44	1.44 %
Глас за Македонија	00:00:51	0.71 %
Единствена Македонија	00:01:48	1.49 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:01:38	1.36 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:00:50	0.69 %
ДЕМОКРАТИ	00:00:23	0.32 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:02:10	1.80 %
Твоја партија	00:00:58	0.80 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:00:35	0.48 %
СДУ Скопје	00:03:09	2.61 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:32:46	27.20 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:25:33	21.21 %
Вкупно =	02:00:29	100 %

Следствено на застапеноста на субјектите во Вестите, во директните обраќања најмногу време (речиси половина од вкупното) добија претставниците на коалициите Можеме и Обнова на Македонија, при што распределбата е релативно рамномерна. Претставниците на другите учесници во изборите ретко беа пренесени преку тонски изјави.

Посебни информативни емисии

Во посебните информативни емисии најмногу учествуваа претставници на коалициите Можеме и Обнова на Македонија. Во неколку од дебатните емисии гостуваа и претставници на вонпарламентарните партии.

Интервјуа

Во анализираниот период беа реализирани осум интервјуа (без репризни изданија), од кои три во емисијата „Само Интервју“, а другите во емисијата „Само вистина“. Вторава група интервјуа всушност е резултат на емисии коишто биле замислени како дебати, но некој од гостите не ја прифатил поканата од медиумот поради големиот обем на активности во предизборната кампања, па соговорникот останал сам во студиото. Темите се однесуваа на аспекти од Предвремените парламентарни избори, како и на актуелни општествено-политички прашања. Интервјуата беа реализирани со следните соговорници:

Антонио Милошоски, кандидат за пратеник на Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ во ИЕ5, кој зборуваше на теми поврзани со изборите и случувањата од 27ми април. Ова е една од емисиите кои

оригинално биле замислени како дебатни, но поради обврски со кампањата, во студиото не присуствуваше Јован Митревски носителот во ИЕ 5 од Коалицијата предводена од СДСМ (25 јуни).

Уште едно интервју коешто требало да биде дебата е она со Александар Николовски, носител на листа на ИЕ 4 од Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ. Новинарката на гледачите им го пренесе официјалното соопштение од СДСМ во кое се образложува причината зошто Зоран Заев не ја прифатил поканата, а во интерес на програмата ја нудат како замена Соња Мираковска која е број 2 на изборната листа во ИЕ4 од Коалицијата предводена од СДСМ. Темите во ова издание со соговорникот беа предизборната кампања, земјоделство и други општествено- политички теми (30 јуни).

Со Бујар Османи од ДУИ се разговараше за парламентарните избори, идејата на партијата за кандидат за прв премиер Албанец и плановите на ДУИ за претстојните избори (3 јули).

Оливер Спасовски, претседател на техничката Влада и носител на листа во ИЕ2 од Коалицијата предводена од СДСМ, наместо во дебата гостуваше во интервју бидејќи поради обврски со кампањата поканата не ја прифатил Владо Мисајловски, носител на листа во ИЕ1 од Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ. Со соговорникот се разговараше за претстојните избори, објавените аудио снимки и теми кои се однесуваат на функцијата премиер во техничка влада (8 јули).

Поканата од медиумот не ја прифатил Игор Дурловски, носител на листа во ИЕ5 од Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ, па така Радмила Шекеринска, носителка на листа во ИЕ5 од Коалицијата предводена од СДСМ, беше единствената гостинка во студио и со неа имаше интервју за изборите и изборните активности, идејата за кандидат за прв премиер Албанец, објавените аудио снимки и настаните од „27 април“ (9 јули).

Игор Јанушев, носител на листата во ИЕ3 од Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ, кој говореше за програмата и активностите на партијата и други актуелни политички теми (10 јули).

На 12 јули, ден пред започнувањето на молкот, се емитуваше специјално издание на „Само Интервју“. Идејата на медиумот била на последниот ден од предизборната кампања да се организира дуел помеѓу лидерите на двете најголеми политичките партии СДСМ и ВМРО-ДПМНЕ, Зоран Заев и Христијан Мицкоски, но поканата ја прифатил само претседателот на СДСМ Зоран Заев. Главни теми на ова интервју беа: предизборната кампања на Коалицијата Можеме, досегашното менаџирање со коронавирусот, случајот „Рекет“, придобивките од НАТО и ЕУ, економија и др.

Од интервјуата со соговорници коишто не беа кандидати на изборите, на 26 јуни беше реализиран разговор со Наке Чулев, министерот за внатрешни работи во техничката Влада, кој говореше за справувањето на Министерството за внатрешни работи со коронавирусот и за сите други теми актуелни во тој период.

Дебати

Во анализираниот период, беа реализирани вкупно 6 издања на емисијата „Само Вистина“ (без репризни издања).

Со почетокот на предизборната кампања, емисијата „Само Вистина“ своите минути ги резервираше за изборни соочувања на кандидатите на изборите. Најчести теми во овие дебатни емисии беа: кампањите на политичките партии, вклучувајќи ги и помалите политички партии и пораките што ги испраќаа, очекувањата од кампањата и од изборите, активностите, изборните ветувања и програмите на политичките партии, идејата за прв премиер Албанец, евроинтеграциите и други актуелни политички теми. Иако темата за прв премиер Албанец речиси редовно беше присутна во дебатите, во нив не учествуваше ниту еден претставник на партиите на Албанците во Македонија. Во неколку од емисиите гостуваа претставници на вонпарламентарните партии, но и во дебатите, особено оние чијашто реализација завршила како интервју и оттаму се претставени во соодветното заглавие од овој извештај, најголемо е присуството на претставници на коалициите на ВМРО ДПМНЕ и на СДСМ, што е на линија со пристапот на телевизијата при известувањето да се фокусира на овие две коалиции.

Дебатите коишто се однесуваа на изборниот процес беа реализирани со следниве соговорници:

Никола Димитров, носител на листа во ИЕ1 од Коалицијата Можеме предводена од СДСМ и проф. Гордана Силјановска-Давкова, носителка на листа на ЕИ1 од Коалицијата Обнова на Македонија предводена од ВМРО-ДПМНЕ, кои дебатираа на теми директно поврзани со изборите, како и за Преспанскиот договор (24 јуни).

Петар Богојески од СДУ Скопје и Љупчо Ристовски од ИНТЕГРА, дискутираа за промовирање на помалите партии на изборите и нивните очекувања (29 јуни).

Стојанче Ангелов, претседател на Достоинство и Димитар Апасиев, претседател на Левица зборуваа за очекувањата од изборите, идејата за прв премиер Албанец и др. (1 јули).

Петар Колев, претседател на Граѓанско демократска унија - ГДУ и носител на кандидатската листа во ИЕ3 и Солза Грчева, претседателка на „Глас за Македонија“, носителка на кандидатската листа во ИЕ1 дебатираа за кампањите на малите политички партии и шансата тие да освојат гласови (6 јули).

Мила Царовска, кандидатка за пратеник во ИЕ1 од Коалицијата предводена од СДСМ и Тимчо Муцунски, кандидат за пратеник во ИЕ1 од Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ, говореа за програмите на двете политички партии, очекувањата од изборите, случајот “Рекет“, евроинтеграциите и др. (7 јули).

Во една од дебатите гости беа аналитичарите Зоран Иванов и Сотир Костов кои се осврнаа на изборниот процес, кампањата и пораките кои ги даваат политичките партии (2 јули).

Во две од дебатните емисии (2 и 6 јули) на почетокот беа пренесени деманти од Јавното претпријатие за државни патишта и од генералниот извршен директор на Тутунски комбинат АД Прилеп, Кире Станковски кои се однесуваа на изнесувањето детали од страна на Александар Николовски од Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ во емисијата „Само вистина“ (30 јуни).

Други информативни емисии

Утринската емисија „Здраво Македонијо“ која се емитува секој работен ден, им отвора простор на гледачите со нивни јавувања во живо да го изнесат своето мислење за одредена актуелна тема. Во периодот од 24 јуни до 12 јули беа анализирани 13 контактнoinформативни емисии и 14 репризи. Во овој период, главна тема беа Предвремените парламентарни избори. Гледачите имаа можност своите ставови да ги изнесат на следниве теми: „Дали гласачите ќе ги прочитаат нивните партиски програми или веќе си имаат свој став за кого ќе гласаат?“, „Дали ќе излезете на гласање?“, „Анкета на „М-проспект“: СДСМ со водство со 1,6 проценти пред ВМРО-ДПМНЕ. Им верувате ли на овие резултати?“, „Која партија „поубаво“ им ветува на граѓаните во своите програми/реклами?“, „Најавуваат ли „бомбите“ вжештување на предизборната кампања?“, „Дали до сега се наметна сериозна трета опција?“, „Зголемување на минималната плата на 20 илјади денари, а на просечната на 34 илјади денари, наспроти 25% повисоки плати и 20% повисоки пензии. Колку се реални предизборните ветувања на партиите?“, „Последна недела од изборната кампања. Како ја оценувате досегашната реторика на партиите?“, „Колку се веродостојни анкетите кои што ги предвидуваат изборните резултати?“, „Кој ќе ја добие „битката“ за неопределените гласачи?“, „Кој повеќе ја заслужува победата на 15-ти јули?“, „Кој ќе биде власт, а кој опозиција по изборите на 15-ти јули?“. На 9 јули во емисијата беше спроведено кратко интервју со претставник од граѓанското Здружение на Ромите „Аваја“ кое ги застапува интересите и приоритетите на ромската заедница за време на изборите. Целта на интервјуто беше да се запознаат гледачите со програмата на ова Здружение.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Радиодифузерот не ја исполни обврската да обезбеди информирање за изборниот процес на знаковен јазик од член 75 став 1 од Изборниот законик.

Други емисии

Во анализираниот период беа емитувани забавни и хумористични емисии со политичка сатира во кои беа споменати политичките партии. Беа емитувани три изданија (27 јуни, 4 јули и 11 јули) на „Зевзекманија“ (три репризи) и две изданија (28 јуни и 5 јули) на „Фчерашни новости“ (четири репризи).

Во периодот опфатен со надзорот имаше директни вклучувања во Владата на прес-конференцијата на министерот за здравство Венко Филипче со информации за состојбата со коронавирусот во државата (25 јуни, 26 јуни и 6 јули).

ТВ Сител

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Централен дневник во 19 часот.

Број на анализирани изданија во извештајниот период: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 8 часа 48 минути и 18 секунди, од кои 6 часа 5 минути и 2 секунди се прилози за изборната кампања.

Најчесто користени жанрови: Информативните жанрови како вести, вести во низа и извештаи.

Начин на известување

При известувањето за изборната кампања во дневноинформативните емисии, ТВ Сител беше фокусирана на активностите на двете коалиции – Коалицијата Можеме (предводена од СДСМ) и Коалицијата Обнова на Македонија (предводена од ВМРО ДПМНЕ). За нив беа одвоени речиси 4 часа од вкупното времетраење на прилозите за изборната кампања (6 часа 5 минути и 2 секунди). За секоја од двете коалиции поединечно беше одвоено речиси подеднакво време, за Коалицијата Можеме 1 час 54 минути и 46 секунди, за Коалицијата Обнова на Македонија 1 час 56 минути и 1 секунда. Телевизијата обезбеди квантитативен и квалитативен баланс при известувањето за двете коалиции, а специфика на прилозите за нив беа остварените интервјуа во живо со кандидатите од сите изборни единици, преку директни јавувања од собирањето на двете коалиции.

Предизборните активности на партијата ДУИ и Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива беа покриени во посебни прилози, а често беа и сумирани во еден прилог. Известувањето за активностите на вонпарламентарните партии беше со мал обем и покриено со трет сет прилози.

Иако направи обид да информира за активностите на поголем број од учесниците во изборниот процес, телевизијата не го распредели времето во вестите во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени кандидатски листи.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

ТВ Сител

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:16:07	3,05 %
ДИК	00:06:29	1,23 %
Влада	01:08:07	12,89 %

Претседател	00:00:54	0,17	%
Локална самоуправа	00:03:17	0,62	%
Други субјекти	00:40:55	7,74	%
Без субјекти	00:04:10	0,79	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:43:12	8,18	%
Јавно обвинителство	00:06:47	1,28	%
Судство	00:04:41	0,89	%
Независни пратеници/чки	00:01:11	0,23	%
Граѓански сектор	00:07:12	1,36	%
Експерти/аналитичари	00:05:41	1,08	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:29:32	5,59	%
МОРО - Работничка партија	00:02:43	0,52	%
Левица	00:04:26	0,84	%
АРМ	00:01:49	0,34	%
Глас за Македонија	00:01:59	0,38	%
Единствена Македонија	00:04:14	0,80	%
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:05:12	0,99	%
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:05:41	1,08	%
ДЕМОКРАТИ	00:02:42	0,51	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:13:31	2,56	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:10:40	2,02	%
СДУ Скопје	00:06:16	1,18	%
Коалиција МОЖЕМЕ	01:54:46	21,72	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	01:56:01	21,96	%
Вкупно = 08:48:18		100	%

Во прилозите кои се однесуваат на други теми кои не се поврзани со изборната кампања се известуваше за: судскиот процес за случајот „Рекет“, активностите на МВР, згаснувањето на СЈО и реакциите на засегнатите чинители, судскиот процес за 27 април, евроинтеграциите на земјата како и активностите на локалната самоуправа.

Значителен дел од времето во дневноинформативните емисии беше посветено и на прилози поврзани со моменталната состојба со Ковид–19 во земјата. Во 18 прилози со вкупно траење од 23 минути и 57 секунди медиумот известуваше за дневните биланси на новозаразени, починати и оздравени лица. Во овие прилози, како субјект се јавуваше Владата бидејќи информациите беа преземени од Министерството за здравство. Во останатите прилози, кризата предизвикана од Ковид–19 во земјата беше обработена од повеќе аспекти како: отворањето на границите и условите во кои тие ќе бидат отворени, разрешувањето на директорот на Центарот за јавно здравје, работата на здравствените институции, одлуките на Владата поврзани со мерките за заштита, активностите на МОН за наставата во време на кризата, барањата на туристичките агенции и угостителите за помош од Владата како и за економските последици од оваа криза. Оттаму, во овие прилози како субјекти најчесто се јавуваат органите на државната управа и јавните претпријатија и установи, Владата, како и други субјекти.

Категоријата „Независни пратеници/чки“ од првата табела, се појави во два прилога во кои медиумот информираше за објавениот прислушкуван разговор помеѓу Христијан Мицкоски и Зоран Милески Кичеец во кои се зборуваше за Законот за јавното обвинителство.

Табела 2: Структура на директни обраќања во вестите по субјекти

ТВ Сител

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:12:00	5,32 %
ДИК	00:01:37	0,72 %
Влада	00:12:06	5,37 %

Локална самоуправа	00:01:29	0,66	%
Други субјекти	00:05:07	2,27	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:01:52	0,83	%
Граѓански сектор	00:01:30	0,67	%
Експерти/аналитичари	00:02:28	1,09	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:08:09	3,61	%
МОРО - Работничка партија	00:02:15	1,00	%
Левица	00:03:07	1,38	%
Глас за Македонија	00:01:20	0,59	%
Единствена Македонија	00:02:57	1,31	%
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:04:28	1,98	%
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:03:59	1,77	%
ДЕМОКРАТИ	00:01:59	0,88	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:02:17	1,01	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:05:31	2,45	%
СДУ Скопје	00:05:04	2,25	%
Коалиција МОЖЕМЕ	01:09:57	31,02	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	01:16:20	33,85	%
Вкупно = 03:45:32		100	%

Структурата на директните обраќања во вестите ја следи логиката на застапеноста на субјектите во вестите. Најмногу време е одвоено за коалициите Можеме и Обнова на Македонија.

Времето за директни обраќања на амбасадорите/меѓународните организации/странски политичари од 8 минути и 9 секунди беше исполнето преку интервју со шефицата на Мисијата на ОБСЕ/ОДИХР – Лаима Андрикиене, кое беше емитувано во издание на Централниот дневник.

Посебни информативни емисии

На ТВ Сител не беа емитувани посебни информативни емисии како облик на изборно медиумско претставување.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Радиодифузерот не обезбеди информирање за изборниот процес на знаковен јазик, обврска од член 75 став 1 од Изборниот законик.

ТВ Телма

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Вести во 21 часот и 30 минути.

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 5 часа 58 минути и 41 секунда од кои 3 часа 19 минути и 25 секунди се прилози за изборната кампања и изборниот процес.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вест, вест во низа и извештај, а вкупно 8 минути и 22 секунди се новинарски осврти/анализи.

Начин на известување

Речиси половина од вкупното времетраење на анализирани прилози во дневноинформативните емисии на Телевизија Телма, беа посветени на изборниот процес. Најголем дел од времето за активностите на политичките субјекти коишто учествуваа во изборната трка, беше одвоено за двете коалиции, Коалицијата Обнова на Македонија, предводена од ВМРО ДПМНЕ (41 минута и 5 секунди) и Коалицијата Можеме, предводена од СДСМ (40 минути и 5 секунди), со безмалку идентични времиња и еднаков третман. За политичките субјекти, коишто условно го претставуваа албанскиот политички блок, коишто исто така, имаа поднесено листи со кандидати за пратеници во сите шест изборни единици како и двете коалиции (Обнова на Македонија и Можеме), медиумот одвои 20 минути и 35 секунди за изборните активности на ДУИ и 11 минути и 56 секунди за Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива. За активностите на другите учесници во изборната кампања, коишто имаа поднесено листи со кандидати за пратеници исто така, во сите шест изборни единици, беше одвоено помалку време: Левица (3 минути и 24 секунди), Демократи (1 минута и 43 секунди), Интегра – Македонска конзервативна партија (1 минута и 3 секунди) и Единствена Македонија (53 секунди).

Телевизијата информираше и за активностите поврзани со изборите на три од четирите политички субјекти коишто учествуваа во изборната трка со поднесени листи со кандидати за пратеници во пет изборни единици: Граѓанско демократската унија (ГДУ) – 3 минути и 57 секунди, Демократската партија на Албанците (ДПА) – 3 минути и 2 секунди и СДУ Скопје – 2 минути и 18 секунди, како и за Твоја партија (2 минути и 39 секунди), којашто се натпреваруваше во три изборни единици.

ТВ Телма известуваше со неутрален тон и за поголем број учесници во изборите. Распределбата на времето во вестите беше со помали разлики меѓу субјектите, но сепак, не сосема во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на кандидатски листи.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

ТВ Телма		
Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:20:35	5,74 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:03:02	0,85 %
ДИК	00:24:04	6,71 %
Влада	00:47:48	13,32 %
Собрание	00:00:48	0,23 %
Претседател	00:01:56	0,54 %
Локална самоуправа	00:04:46	1,33 %
Други субјекти	00:23:45	6,62 %

Без субјекти	00:14:28	4,03	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:58:55	16,43	%
Јавно обвинителство	00:06:18	1,75	%
Судство	00:06:43	1,87	%
Граѓански сектор	00:05:24	1,51	%
Експерти/аналитичари	00:04:09	1,16	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:15:19	4,27	%
Левица	00:03:24	0,95	%
Коментар/осврт	00:08:22	2,33	%
Единствена Македонија	00:00:53	0,25	%
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:01:03	0,29	%
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:03:57	1,10	%
ДЕМОКРАТИ	00:01:43	0,48	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:03:14	0,90	%
Твоја партија	00:02:39	0,74	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:11:56	3,33	%
СДУ Скопје	00:02:18	0,64	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:40:05	11,18	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:41:05	11,46	%
Вкупно:	05:58:41	100	%

Одвоеното време за Владата (47 минути и 48 секунди) во најголема мера се должи на известувањето на владините претставници, пред се министерот за здравство, за состојбата со корона вирусот во нашата земја и за активностите за справување со Ковид - 19. Во времето одвоено за Владата влегуваат и информациите коишто се однесуваат на редовните активности на други владини претставници, мал дел поврзани и со изборниот процес. Времето одвоено за методолошкиот субјект *Органи на државна управа/јавни претпријатија/јавни установи* (58 минути и 55 секунди), исто како и за субјектот *Влада*, во најголем дел е резултат на прилозите поврзани со состојбата со корона вирусот во земјата, а во кои како извори на информации се појавуваат јавните здравствени установи (Институтот за јавно здравје, неговите подрачни центри, болниците и сл.) и нивните први луѓе.

Во извештајниот период (од 24 јуни до 12 јули) во анализираното издание Вести, беа емитувани три новинарски осврти, со неутрален тон, со вкупно времетраење од 8 минути и 22 секунди: *Споредбена анализа на изборните програми на Коалицијата Можеме и Коалицијата Обнова на Македонија* (27 јуни); *Партиски кампањи во време на корона вирусот – колку политичарите се штитат себе си на собирите, но и граѓаните* (1 јули); *Осврт за текот на кампањата, за партиските гафови, пораките што си ги упатуваат политичарите, за партиските спотови* (5 јули).

Табела 2: Структура на директните обраќања во вестите по субјекти

ТВ Телма			
Субјект	Траење	Процент	
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:09:56	7,64	%
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:01:25	1,09	%
ДИК	00:09:00	6,92	%
Влада	00:16:30	12,69	%
Локална самоуправа	00:01:42	1,31	%
Други субјекти	00:01:37	1,24	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:12:42	9,77	%
Јавно обвинителство	00:00:52	0,67	%
Судство	00:00:58	0,74	%
Граѓански сектор	00:01:01	0,78	%
Експерти/аналитичари	00:03:03	2,35	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:05:23	4,14	%

Левица	00:01:56	1,49	%
Единствена Македонија	00:00:32	0,41	%
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:00:34	0,44	%
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:01:53	1,45	%
ДЕМОКРАТИ	00:01:21	1,04	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:01:01	0,78	%
Твоја партија	00:01:38	1,26	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:06:02	4,64	%
СДУ Скопје	00:01:35	1,22	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:24:57	19,19	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:24:24	18,76	%
Вкупно:	02:10:02	100	%

Посебни информативни емисии

ТВ Телма, преку посебните информативни емисии, настојуваше да им обезбеди на гледачите подобар увид во изборните понуди на учесниците во изборната кампања, како и подлабок аналитички контекст. Во интервјуата и дебатите беше концентрирана пред сè на четирите најголеми субјекти - коалициите Можеме, Обнова на Македонија, Алијанса за Албанците и Алтернатива и на партијата ДУИ. Додека во дебатите обезбеди простор за претставување на програмите и ставовите и на другите учесници во изборната кампања.

Интервјуа

Во анализираниот деветнаесетдневен период од изборната кампања, на програмата на ТВ Телма беа емитувани вкупно шест интервјуа поврзани со изборите. Четири од нив беа реализирани со лидерите на најголемите партии од македонскиот и од албанскиот политички блок. Разговорите со политичарите беа емитувани последователно во ист ден – на 10 јули, во рамки на емисијата „Топ тема – Парламентарни избори 2020 г.“ и не беа репризирани:

Со лидерот на СДСМ и предводник на Коалицијата Можеме Зоран Заев, се разговараше за изборната програма на коалицијата, конфронтациите со ДУИ во изборната кампања, најавените реформи во повеќе области.

Во разговорот со претседателот на ВМРО ДПМНЕ и предводник на Коалицијата Обнова на Македонија, Христијан Мицкоски, покрај за изборната програма на Коалицијата се дебатираше и за можностите за постизборно коалицирање со политичките субјекти од албанскиот политички блок ако се знаат нивните црвени линии – почитување на Преспанскиот договор, Договорот за добрососедство со Бугарија.

Интервјуто со претседателот на ДУИ Али Ахмети ги наметна темите околу носечката идеја на партијата во изборната кампања за прв премиер Албанец, најавениот ветинг во судството, а се разговараше и за изборната програма на ДУИ, очекувањата од изборите и можните постизборни коалиции за состав на влада.

Последното интервју беше со лидерот на Алијанса за Албанците (во коалиција со Алтернатива), Зијадин Села. Покрај за изборната програма на Коалицијата, се дискутираше за идејата наметната од ДУИ за прв премиер Албанец и колку е таа прифатлива, за коалицирањето со Алтернатива и можните постизборни коалицирања.

Во рамки на емисијата „Еуро фокус“ од 26 јуни, беа реализирани два разговора, со претседателката на Државната комисија за спречување корупција Билјана Ивановска и со извршната директорка на МЦМС Гонце Јаковлевска.

Голям дел од разговорот со претседателката на ДКСК беше посветен на активностите на Комисијата во насока на следење на изборниот процес и на активностите на учесниците во изборната трка, како и за борбата со непотизмот при вработување на блиски лица на политичарите.

Тема на разговор со извршната директорка на МЦМС, беа резултатите од спроведеното предизборно испитување на јавното мислење на ТВ Телма и М Проспект, со фокус на перцепциите на граѓаните за реформските процеси, евроинтеграциите, европските фондови наменети за нашата земја. Разговорите емитувани во „Еуро фокус“ беа репризирани еднаш.

Дебати

Во извештајниот период премиерно беа емитувани вкупно 13 дебати на програмата на Телевизија Телма. Девет од нив беа со претставници на најголемиот дел од политичките субјекти коишто учествуваа во изборниот процес, а четири со експерти и аналитичари на тема избори.

Две од деветте дебатни соочувања со претставници на учесници во изборната кампања беа емитувани во рамки на емисијата „Топ тема“ (29 и 30 јуни), шест во рамки на „Топ тема – Парламентарни избори 2020 г.“ (6, 7, 8, 9, 11 и 12 јули) и едно во „Еуро фокус“ (3 јули). Седум од деветте дебатни соочувања беа замислени како можност ставовите да ги сопостават претставници од четирите најголеми политички субјекти од македонскиот и албанскиот политички блок (Коалиција Обнова на Македонија, Коалиција Можеме, ДУИ и Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива), а две дебати со вонпарламентарните партии. Сите дебатни соочувања, со исклучок на последното од 12 јули, беа репризирани по еднаш.

Првата дебатна емисија беше со претставници на дел од вонпарламентарните партии, а во неа учествуваа: Љупчо Ристовски, претседател на Интегра-Македонска конзервативна партија, Солза Грчева, претседателка на Глас за Македонија и Петар Богојески, претседател на СДУ Скопје (Македонски концепт). Водителот на почетокот од емисијата истакна дека бил поканет и претставник на политичката партија Левица, но од таму го одбиле учеството. Соочувањето на политичките платформи, договорите од Преспа и за добрососедство со Бугарија, реформите во судството и антикорупциската борба, беа дел од темите за кои дискутираа учесниците во дебатата (29 јуни).

Учесници во втората дебатна емисија, организирана исто така, со претставници од вонпарламентарните партии, беа: Ана Глигорова од Граѓанско демократската унија (ГДУ), Билјана Џинго од Единствена Македонија, Горан Зафировски, претседател на МОРО-Работничка партија и претседателот на Демократи Јорго Огненовски. Учесниците ги сопоставија своите ставови по прашања поврзани со економијата, владеењето на правото, борбата со корупцијата, кои произлегуваат од нивните изборни платформи, како и за договорите со Грција и Бугарија (30 јуни).

Околу евроинтегративните процеси на нашата земја во насока на усвоената Преговарачка рамка од страна на ЕУ за Македонија, дебатираа: Бујар Османи од ДУИ, Бојан Маричиќ од Коалиција Можеме, Стефан Андоновски од Коалиција Обнова на Македонија и Агрон Ферати од коалицијата на Алијанса за Албанците и Алтернатива (3 јули).

На 6 јули имаше изборно соочување на претставници на двете големи коалиции (Можеме и Обнова на Македонија) и од трите субјекти од албанскиот политички блок од шестата изборна единица: Дафина Стојановска, носителка на листа од Коалицијата Обнова на Македонија, Фаница Николоска од Коалицијата Можеме, Фримзим Даути од ДПА, Халил Снобче од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и Бајрам Реџеми од ДУИ. Дискутираа за главните приоритети во нивните партиски програми поврзани со економијата, првосудството, надворешната политика, но и за приоритетите во изборната единица што ја претставуваат.

Планираното соочување на носителите на листи во втората изборна единица од четирите условно најголеми политички субјекти (Коалиција Можеме, Коалиција Обнова на Македонија, ДУИ и Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива), се реализираше како дебата на носителите на листите на Коалицијата Можеме, Оливер Спасовски и на ДУИ, Арбер Адеми. Водителот напомена дека биле поканети и Африм Гаши од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и Владо Мисајловски од Коалицијата Обнова на Македонија, но тие го откажале своето учество во емисијата (7 јули).

Тројца носители на листи во третата изборна единица, Игор Јанушев од Коалицијата Обнова на Македонија, Беќим Татешки од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и Беќим Неџири од ДУИ, како и претставничката на Коалицијата Можеме, Јагода Шахпаска, кандидатка за пратеничка на

коалицијата во оваа изборна единица, беа дел од изборното соочување во дебатната емисија емитувана на 8 јули.

За тоа дали ќе се отворат нови рудници на југоистокот од државата, дали на земјоделците се гледа само како на гласачка машинерија или пак изборните програми нудат реални мерки за нив, кои се перспективите на младите, се дискутираше на изборното соочување меѓу претставниците на дел од политичките субјекти коишто имаат листи со кандидати за пратеници во четвртата изборна единица. Гости во студиото на ТВ Телма беа: Сеат Зејнел од ДУИ, Соња Мираковска од Коалицијата Можеме, Ане Лашкоска од Коалицијата Обнова на Македонија. Водителката на почетокот од емисијата напомена дека од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива го откажале своето учество (9 јули).

Во претпоследното дебатно соочување на учесници во изборната трка, емитувано на 11 јули, учествуваа носители на листи од петтата изборна единица: Радмила Шеќеринска од Коалицијата Можеме, Талат Џафери од ДУИ и Сурија Рушити од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива. Бил поканет и носителот на листа во оваа изборна единица од Коалицијата Обнова на Македонија, Игор Дурловски, но тој не ја прифатил поканата.

Носителите на листи во првата изборна единица, Никола Димитров од Коалицијата Можеме, Гордана Сиљановска-Давкова од Коалицијата Обнова на Македонија и Изет Меџити од ДУИ, имаа изборно соочување во последното дебатно издание на ТВ Телма пред почетокот на изборниот молк. Бил поканет и носителот на листа во оваа изборна единица од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, но не се одсвал на поканата.

Четирите дебати на тема избори со политички аналитичари и експерти, беа реализирани во рамки на емисиите „Топ тема“ (24 јуни и 1 јули) и „Вин вин“ (25 јуни и 2 јули), по две во секоја од нив. Четирите дебатни емисии беа репризирани по еднаш.

Во емисијата од 24 јуни, гости беа Атанас Кировски, директор на ТВ Телма и Владимир Божиновски, директор на Институтот за политички истражувања, коишто ги анализираа податоците од испитувањето на јавното мислење за рејтинзите на партиите и политичарите непосредно пред изборите, нарачано од ТВ Телма, а спроведено од М Проспект.

Ненад Марковиќ, универзитетски професор и Сефер Селими, политички аналитичар, дебатираа за тоа како ќе се одвива изборната кампања и какви ќе бидат изборните наративи, за идејата на ДУИ за прв премиер Албанец и изборот на Насер Зибири за таа функција (25 јуни).

Дел од резултатите од испитувањето на јавното мислење на публиката поврзано со изборите, нарачано од ТВ Телма, беа тема на анализа и во емисијата од 1 јули, во којашто гостуваа политичките аналитичари Сашо Клековски и Сашо Пешев.

За економските аспекти од изборните програми на Коалицијата Можеме и Коалицијата Обнова на Македонија и дали истите се реално остварливи, дебатираа универзитетските професори Ванчо Узунов и Никица Мојсоска-Блажески (2 јули).

На почетокот од извештајниот период, на 24 јуни, два пати репризно беше емитувана емисијата „Топ тема“ од 23 јуни, во којашто учествуваа директорот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги Зоран Трајчевски и претседателот на Државната изборна комисија Оливер Деркоски. Подготвеноста на ДИК за спроведување на изборите во вонредни услови и измените на правилата за рекламирање со новата владина Уредба, донесена непосредно пред почетокот на кампањата, беа дел од темите на кои се говореше во дебатата.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Телевизија Телма, ниту во дневно-информативните изданија (вестите), ниту во посебните информативни емисии (интервјуа, дебати), емитувани во извештајниот период, не обезбеди информирање за изборниот процес на знаковен јазик, со што не ги исполни обврските од член 75 став 1 од Изборниот законик.

КАБЕЛСКИ ТЕЛЕВИЗИИ

ТВ КОМПАНИ 21-М

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Дневник во 18 часот и 30 минути

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 6 часа 14 минути и 43 секунди, од кои 3 часа и 30 минути се однесуваат на известувањето за текот на кампањата.

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вести и извештаи.

Начин на известување

ТВ Компани 21-М на изборниот процес во вестите му посвети 3 часа и 30 минути, околу половина од вкупно анализирани прилози. Известуваше за активностите од кампањата на голем дел од учесниците, притоа времето го распредели пропорционално меѓу Коалицијата Можеме предводена од СДСМ, ДУИ, Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Коалицијата Обнова на Македонија, предводена од ВМРО ДПМНЕ и ДПА (за која одвои нешто помалку време, но таа е и со една кандидатска листа помалку од другите). Од другите учесници во изборната кампања известуваше за активностите на Левица, Интегра - Македонска конзервативна партија, Твоја партија и СДУ Скопје, за кои одвои речиси еднакво време.

Телевизијата известуваше неутрално. Не обезбеди информации за сите учесници во кампањата, но водеше сметка за распределбата на времето меѓу нив. Сепак, избалансираноста во вестите, не беше сосема според барањата од Изборниот законик.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

ТВ Компани 21- М

Политички субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:34:16	9,14 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:17:56	4,78 %
ДИК	00:14:00	3,73 %
Влада	01:14:44	19,95 %
Претседател	00:01:03	0,28 %
Локална самоуправа	00:03:47	1,01 %
Други субјекти	00:46:55	12,52 %
Без субјекти	00:06:17	1,68 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:29:58	8,00 %
Јавно обвинителство	00:06:56	1,85 %
Судство	00:03:10	0,84 %
Граѓански сектор	00:04:52	1,30 %
Експерти/аналитичари	00:17:39	4,71 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:03:44	0,99 %

Левица	00:02:59	0,80	%
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:02:59	0,80	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:01:24	0,37	%
Твоја партија	00:02:59	0,80	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:30:45	8,21	%
СДУ Скопје	00:03:07	0,83	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:37:06	9,90	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:28:08	7,51	%
	Вкупно = 06:14:43	100	%

Карактеристично за вестите на ТВ Компани 21–М за време на изборната кампања беше тоа што за учесниците во изборите покрај информациите за активностите на терен, објави и повеќе нивни ставови искажани во дебатните емисии на телевизијата. Станува збор за повеќе прилози прилагодени за вестите од дебатните емисии емитувани пред емитирањето на вестите, во кои уредникот исто така, водел сметка да обезбеди баланс.

Во другите прилози кои не се однесуваа на изборите, преовладуваше темата поврзана со пандемијата со Ковид-19 и состојбата во нашата земја, при што не се пренесуваа само информации од Министерството за здравство и министерот Венко Филипче, туку и од органи на државната управа и јавни претпријатија, директори на здравствени установи и доктори од другите градови низ државата.

Во структурата на директните обраќања во вестите според субјекти може да се забележи дека и во директните обраќања телевизијата ја следи речиси истата пропорција на застапеноста на субјектите во вестите.

Табела 2: Структура на директни обраќања во вестите по субјекти

ТВ Компани 21- М

Субјект	Траење	Процент	
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:14:16	12,75	%
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:08:07	7,25	%
ДИК	00:04:10	3,72	%
Влада	00:14:44	13,16	%
Локална самоуправа	00:00:51	0,76	%
Други субјекти	00:06:21	5,67	%
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:07:10	6,40	%
Јавно обвинителство	00:01:09	1,03	%
Судство	00:00:34	0,51	%
Граѓански сектор	00:00:54	0,80	%
Експерти/аналитичари	00:11:47	10,53	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:00:42	0,63	%
Левица	00:00:25	0,37	%
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:00:31	0,46	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:00:18	0,27	%
Твоја партија	00:00:17	0,25	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:11:19	10,11	%
СДУ Скопје	00:01:28	1,31	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:15:41	14,01	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:11:12	10,01	%
	Вкупно =	01:51:56	100 %

Посебни информативни емисии

Во посебните информативни емисии главно учествуваа претставници на парламентарните партии кои се учесници во изборите. Но можност за презентација на ставовите добија и некои од вонпарламентарните партии.

Интервјуа

Телевизија Компани 21–М за време на изборната кампања за Предвремените парламентарни избори 2020 година реализираше голем број интервјуа, коишто беа емитувани секој работен во рамките на емисијата „10 Минути“ која не се репризираше, како и во емисијата насловена „Изборни дебати“, која, како што кажува и насловот е главно дебатна емисија, но во која во финишот на кампањата беа реализирани интервјуа со партиски лидери. Во рамките на оваа емисија првото интервју се емитуваше на 6 јули со две репризни изданија наредниот ден. Вкупно беа емитувани 12 изданија на емисијата „10 Минути“, 5 премиерни изданија со интервју на „Изборни дебати“ и 9 репризи.

Најмногу интервјуа (и премиерно и репризно) беа емитувани со претставници на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, потоа следат ДУИ и Коалицијата Можеме, како и неколку со вонпарламентарните партии. Не беше реализирано интервју со претставник на Коалицијата Обнова на Македонија.

Интервјуа се реализирани со претставници на следниве учесници во изборната кампања:

На 3 јули со Вулнет Ферати од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, кој говори за очекувањата од изборите;

На 6 јули Теута Арифи од ДУИ зборува за идејата за Албанец премиер;

На истиот датум, Африм Гаши, претседателот на Алтернатива која е во коалиција со Алијанса за Албанците дискутираше за тоа што очекуваат од изборите и кои се постизборните планови и проекти (емисијата имаше 2 репризи);

На 7 јули, за тоа што нудат на изборите и што очекуваат по нив зборуваше Мендух Тачи, претседателот на ДПА (две репризи);

На 8 јули се разговараше со Биљал Касами, претседателот на Беса која е дел од Коалицијата Можеме. Темите беа понудата и очекувањата од изборите, како и можните постизборни планови (две репризи);

На 9 јули, за понудата, односот кон граѓаните и власта и очекувањата од изборите се зборуваше со Зијадин Села, претседателот на Алијанса за Албанците, коалициски партнер на Алтернатива (емисијата имаше две репризи);

Последното од серијата со интервјуа беше со претседателот на ДУИ Али Ахмети, со кого се зборуваше на истите теми како и со другите соговорници – изборна понуда и очекувања, како и постизборни планови. Разговорот беше реализиран на 10 јули и имаше една реприза.

Во интервјуата со наслов „Изборни дебати“ не беше застапена Коалицијата Обнова на Македонија, а во интервјуата реализирани во емисијата „10 Минути“ беа застапени претставници на неколку од помалите вонпарламентарни партии: Љупчо Ристовски, претседателот на Интегра - Македонска конзервативна партија (25 јуни), Александар Тортевски од Твоја партија (26 јуни) и Исмаил Реџеп од Левица (30 јуни).

Во емисијата „10 Минути“ имаше и интервјуа со личности кои не беа во функција на претставување на политички партии. За протоколот за гласање во услови на пандемија се разговараше со Адмир Шабани од ДИК (24 јуни); со министерот Венко Филипче за отворањето на аеродромите и новите протоколи за меѓународниот сообраќај (29 јуни); за одложувањето на судењето за случајот и за други прашања во врска со „Меѓународен сојуз“ се зборуваше со Фросина Ременски – обвинета во случајот, Сашо Дуковски - адвокатот на Бојан Јовановски и со Вилма Русковска - јавната обвинителка (1 јули); за новата методологија и ризикот од регрес на државата во преговорите со ЕУ, одговор беше побаран од техничкиот премиер Оливер Спасовски, од вицепремиерот Бујар Османи и од министерот за

надворешни работи Никола Димитров (2 јули); Зекирја Хасипи од Бирото за развој на образованието зборуваше за можните сценарија и последиците на епидемијата со Ковид 19 на образованието (7 јули), за он-лајн алтернативната настава зборуваше амбасадорот на ЕУ Самуел Жбогар (8 јули), а во врска гласањето на ромската заедница на изборите зборуваше Енес Билали од граѓанската иницијатива Аваја (10 јули).

Дебати

Дебатните емисии за време на изборната кампања на програмата на ТВ Компани 21–М беа организирани во рамки на три емисии - „Клик плус“, „ЕУ Клик“ и специјалната дебатна емисија за изборите – „Изборни дебати“. Вкупно беа емитувани две дебатни емисии „Клик плус“ со четири репризи, три премиерни дебатни емисии „ЕУ Клик“ со четири репризи и четири дебатни премиерни емисии под насловот „Изборни дебати“ со шест репризни изданија, или вкупно премиерно беа емитувани 9 дебати и 14 репризи. Најприсутни од политичките субјекти беа претставниците на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, потоа Коалицијата Можеме предводена од СДСМ и Демократската унија за интеграции, по нив ДПА - Демократска партија на Албанците, Коалицијата Обнова на Македонија, предводена од ВМРО ДПМНЕ и на крајот СДУ – Скопје.

Во првата дебата на „Клик плус“ учествуваа аналитичарите Арбен Лала и Сефер Селими со претставникот на Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива Зекирја Ибрахими. Во дебатата реализирана на 24 јуни, се зборуваше за подготвеноста на Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива за парламентарните избори.

Сите емисии од серијата „Изборни дебати“ во кои дебатираа учесници во изборната кампања беа организирани на истите теми: изборните платформи на политичките партии, ветувањата и плановите за економијата, културата, здравството, правосудството и другите општествени прашања.

Во првото соочување (на 29 јуни) дебатираа: Сурја Рашити од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Талат Џафери од ДУИ, Радмила Шеќеринска од Коалицијата Можеме, Васфи Доко од ДПА, а поканет бил и носителот во 5-та изборна единица од Коалицијата Обнова на Македонија, Игор Дурловски кој не ја прифатил поканата.

Следниот дебатен состав (на 30 јуни) беше: Халил Снопче од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Арта Билали од ДУИ, Фатмире Исаку од ДПА и Фадил Зендели од Коалицијата Можеме.

Во третата дебата (на 1 јули) се соочија: Оливер Спасовски од Коалицијата Можеме, Арбер Адеми од ДУИ, Владо Мисајловски од Коалицијата Обнова на Македонија, Орхан Ибрахими од ДПА, а бил поканет и Африм Гаши од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, но ја одбил поканата.

Во последната дебата од серијата (на 2 јули) се соочија: Изет Меџити од ДУИ, Мила Царовска од Коалицијата Можеме, Тимчо Муцунски од Коалицијата Обнова на Македонија, Скендер Реџепи од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и Петар Богојески од СДУ- Скопје.

Меѓу дебатите кои директно или индиректно се однесуваа на изборите, но во кои не учествуваа претставници на партиите и коалициите беа:

На темата: „ПИ-АР машинеријата во трка по гласови“, на 25 јуни дебатираа аналитичарите Ангелка Пеева, Газменд Ајдини и Сашо Пешев.

Во „ЕУ Клик“ од 26 јуни, на темата „Туризмот и отворањето на границата за европските држави“, дебатираа Шефкет Хазари, државен секретар за туризам, Лупчо Јаневски, директор на Агенцијата за промоција на туризмот, Дончо Танески, почесен претседател на Балканската асоцијација за туризам и Ашим Асани, сопственик на хотелот Скардус.

На 4 јули за „Економијата, пандемијата и изборите“ дебатираа: Мерита Рамадани-Алими, претприемачка, Милаим Амети, истражувач на економски прашања, Мендерез Кучи, претприемач и Бујамин Бела, универзитетски професор.

Во последната тема на крајот од кампањата (на 12 јули) учествуваа аналитичарот Сефер Селими и новинарите Елида Зилбеари и Агрон Врангала кои дискутираа за тоа дали кампањите на политичките партии за изборите беа „европски“?

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Телевизијата не обезбеди информирање за изборниот процес на знаковен јазик, со што не ги исполни обврските од член 75 став 1 од Изборниот законик.

ТВ Клан Македонија

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Вести во 18:30 часот

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 4 часа 54 минути и 8 секунди од кои 2 часа 45 минути и 36 секунди се прилози за изборниот процес за парламентарните избори,

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вести (во низа) и извештај

Начин на известување

ТВ Клан Македонија со помал интензитет известуваше за активностите на учесниците во изборната кампања (за целиот период на кампањата вкупно 2 часа 45 минути и 36 секунди). Притоа пропорционално го распредели времето за парламентарните партии. За кампањата на Коалиција Можеме одвои 28 минути и 26 секунди, за ДУИ 25 минути и 35 секунди, за Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива 23 минути и 7 секунди, за Коалиција Обнова на Македонија 22 минути и 17 секунди и за ДПА 18 минути и 20 секунди. За активностите од кампањите на политичките партии кои не се застапени во Собранието, многу малку извести – за Левица и за Интегра одвои по 37 секунди, а за СДУ-Скопје 1 минута и 37 секунди. За другите воопшто не информираше.

Телевизијата известуваше неутрално. Меѓутоа обезбеди избалансираност во вестите само за учесниците во изборите што се претставени во Парламентот, што не е сосема во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на кандидатски листи.

Активностите на Владата беа застапени со 1 час 17 минути и 53 секунди, на што се надоврзува и времето за министрите во Техничката влада од редовите на ВМРО ДПМНЕ – 2 минути и 24 секунди. Ова време ги опфаќа прилозите со информации за состојбата со Ковид 19 и редовните активности на Владата.

Медиумот информираше и за активностите на ДИК поврзани со изборниот процес, на Државната комисија за спречување на корупцијата, Јавното обвинителство и за актуелните судски рочишта.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите**ТВ Клан Македонија**

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:25:35	8.62 %
НДП - Национална демократска преродба	00:01:58	0.66 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:18:20	6.17 %
ДИК	00:13:06	4.41 %
Влада	01:17:53	26.23 %
Локална самоуправа	00:03:46	1.27 %
Други субјекти	00:15:41	5.28 %
Без субјекти	00:17:41	5.95 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:13:23	4.51 %
Јавно обвинителство	00:03:02	1.02 %
Судство	00:03:05	1.04 %
Граѓански сектор	00:06:59	2.35 %
Експерти/аналитичари	00:07:28	2.51 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:07:06	2.39 %
Левица	00:00:37	0.21 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:00:37	0.21 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:02:24	0.81 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:23:07	7.78 %
СДУ Скопје	00:01:37	0.54 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:28:26	9.57 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:22:17	7.50 %
Вкупно =	04:54:08	100 %

Распределбата на времето во директните обраќања е соодветна на времето во прилозите.

Табела 2: Директни обраќања**ТВ Клан Македонија**

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:12:05	15.74 %
НДП - Национална демократска преродба	00:01:04	1.39 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:07:24	9.64 %
ДИК	00:03:27	4.49 %
Влада	00:09:16	12.07 %
Локална самоуправа	00:01:10	1.52 %
Други субјекти	00:03:01	3.93 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:03:27	4.49 %
Јавно обвинителство	00:00:30	0.65 %
Граѓански сектор	00:01:13	1.58 %
Експерти/аналитичари	00:03:37	4.71 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:00:39	0.85 %
Левица	00:00:20	0.43 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:00:19	0.41 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:00:45	0.98 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:10:21	13.48 %
СДУ Скопје	00:00:50	1.09 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:09:57	12.96 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:07:22	9.59 %
Вкупно =	01:16:47	100 %

Посебни информативни емисии

Вонпарламентарните политички партии не добија можност за учество во посебните информативни емисии, со што не беше почитуван принципот на пропорционалност за обезбедување избалансираност.

Интервјуа

ТВ Клан Македонија реализираше интервјуа само со претставници на парламентарните партии. Во рамките на емисијата „Клан дебат“, во два наврати беа емитувани поединечни интервјуа со претставници на учесниците во изборната кампања. Секоја емисија имаше по едно премиерно и едно репризно издание, во кои се разговараше со следниве соговорници:

- На 8 јули со Мендух Тачи - ДПА, Зоран Заев - Коалиција Можеме, Зијадин Села - Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива, Али Ахмети - ДУИ, Христијан Мицкоски - Коалиција Обнова на Македонија. Темата на интервјуата беа аспекти на Парламентарните избори 2020;
- На 10 јули (премиерно), имаше интервју со Насер Зибери - кандидат за премиер од ДУИ, со кого се зборуваше на тема: премиер Албанец- сон или реалност. Идејата на медиумот била емисијата да биде реализирана како дебата на која ќе присуствуваат претставниците на СДСМ и ВМРО ДПМНЕ, но тие не се одсвале на поканата.

Освен овие, беа реализирани интервјуа поврзани со изборите, но со други субјекти, и тоа: со аналитичарот Илир Љума (24 јуни) со кого се разговараше за организирањето избори во време на пандемија; со публицистот Бардил Заими (25 јуни) се зборуваше за кампањите и идејата за премиер Албанец; и со Дитмире Шеху, потпретседателката на ДИК (30 јуни) која говореше за протоколот за спроведување на гласањето.

Дебати

ТВ Клан Македонија, во периодот на изборната кампања реализираше вкупно 4 дебатни емисии. Сите емисии имаа по една премиера и една реприза.

- Во емисијата „Уметност и финансирање“ од 24 јуни дебатираа: Ширете Елези- ДУИ, Абдуш Демири - Коалиција Можеме, и Аднан Незири - Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива, а теми беа економските програми со кои се претставуваат партиите, со какви понуди ќе се привлекуваат гласачите;
- Во „Клан дебат“ од 1 јули дебатираа: Арта Билали - ДУИ, Абдуш Демири - Коалиција Можеме и Афан Елези - Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива (водителот нагласи дека на поканата за учество во емисијата не се одсвал претставникот од Коалицијата Обнова на Македонија. Во текот на емисијата беше емитуван дел од директното обраќање на Александар Николовски од митинг на Коалицијата Обнова на Македонија. Гостите ги соочија ставовите околу понудите, здравјето во пандемија и сл.;
- Во „Клан дебат“ од 29 јуни, аналитичарите Алберт Муслиу, Џелал Незири и Петар Арсовски ја анализираа првата седмица од кампањата;

Во „Клан дебат“ од 6 јули аналитичарите Ибрахим Мехмеди, Лулзим Хазири, и Бардил Заими, дебатираа околу тоа какви решенија ќе ни дадат изборите, колку се реални ветувањата на партиите пред изборите и ги анализираа првите две недели од предизборната кампања.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Телевизијата не обезбеди информирање за изборниот процес прилагодено за лицата со сетилна попреченост.

ТВ Шења

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Вести во 18:55 часот

Број на анализирани изданија: 19 изданија, емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 6 часа 33 минути и 47 секунди од кои 3 часа 26 минути и 2 секунди се прилози за изборниот процес за парламентарните избори,

Најчесто користени жанрови: Претежно информативните жанрови вести (во низа) и извештај а вкупно 25 минути и 21 секунда се коментари/осврти.

Начин на известување

Околу половина од вкупно анализирани прилози во централните вести на ТВ Шења беа за изборниот процес за парламентарните избори. Најмногу време беше отстапено за активностите на Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива – 55 минути и 42 секунди, што е двојно повеќе од времето за партијата ДУИ за која се одвоени 23 минути и 36 секунди. Потоа, според отстапеното време следуваат Коалицијата Можеме со 21 минута и 47 секунди и Коалицијата Обнова на Македонија со 17 минути и 44 секунди. Воопшто немаше информации за ДПА, ниту пак, за вонпарламентарните партии – учесници во изборната кампања, со што Телевизијата не обезбеди избалансираност во известувањето за изборната кампања во согласност со барањата од Изборниот законик.

Значајно време во дневноинформативните емисии беше одвоено за Владата - 1 час 33 минути и 14 секунди – време во кое тематски доминираат прилозите посветени за редовните активности и за активностите на Министерството за здравство и МВР во врска со пандемијата со Ковид-19. ТВ Шења известуваше и за Јавното обвинителство, судски рочишта, и за активностите на Државната комисија за спречување на корупцијата.

Беа емитувани и неколку коментари/осврти, во траење од 25 минути и 21 секунда, кои се критички насочени кон ДУИ поради неисполнети ветувања (на пример, „ДУИ во секој изборен циклус ги повторува ветувањата“, „ДУИ не ги исполнува ветувањата“, „ДУИ 9 години ветува изградба на патот Тетово-Призрен“, „Гимназијата во Куманово - функционерите на ДУИ се менуваат, а проблемот останува ист“).

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

ТВ Шења		
Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:23:36	6.00 %
ДИК	00:28:09	7.15 %
Влада	01:33:14	23.67 %
Претседател	00:02:14	0.57 %
Локална самоуправа	00:04:32	1.15 %
Други субјекти	00:20:10	5.12 %
Без субјекти	00:15:30	3.94 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:14:14	3.61 %
Јавно обвинителство	00:06:19	1.60 %
Судство	00:09:12	2.33 %
Граѓански сектор	00:17:57	4.56 %

Експерти/аналитичари	00:17:36	4.47	%
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:17:54	4.55	%
Коментар/осврт	00:25:21	6.44	%
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:02:37	0.66	%
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:55:42	14.15	%
Коалиција МОЖЕМЕ	00:21:47	5.53	%
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:17:44	4.50	%
Вкупно = 06:33:47		100	%

Следствено на временската застапеност на учесниците во изборната кампања во вестите, најмногу директни обраќања има за претставниците на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива.

Табела 2: Директни обраќања

ТВ Шења

Субјект	Граење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:13:09	13.76 %
ДИК	00:06:04	6.35 %
Влада	00:11:09	11.66 %
Локална самоуправа	00:01:32	1.60 %
Други субјекти	00:01:07	1.17 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:02:31	2.63 %
Јавно обвинителство	00:00:23	0.40 %
Граѓански сектор	00:03:43	3.89 %
Експерти/аналитичари	00:06:44	7.04 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:01:43	1.80 %
Министри/заменици ВМРО ДПМНЕ	00:00:23	0.40 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:26:17	27.49 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:11:12	11.72 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:09:39	10.09 %
Вкупно = 01:35:36		100 %

Посебни информативни емисии

Во посебните информативни емисии Телевизијата обезбеди пристап само на претставници од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, со што не го почитуваше принципот на пропорционалност според бројот на кандидатски листи за обезбедување избалансираност.

Интервјуа

Во текот на изборната кампања, на програмата на ТВ Шења беа реализирани две интервјуа со учесници на изборната кампања во емисијата “ЕНТЕР ИЗБОРИ 2020“. Станува збор за разговори само со претставници на Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива. Едната од емисиите била замислена како дебата, но другиот соговорник не се одсвал на поканата.

- На 8 јули беше премиерата на интервјуто со Зијадин Села од Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива, на тема: Парламентарни избори 2020, кое имаше 3 репризи. Водителот нагласи дека емисијата била замислена како дебата, но оти Али Ахмети од ДУИ не одговорил на поканата;

- На 10 јули беше реализирано интервју во врска со различни аспекти на парламентарните избори со Африм Гаши, исто така, од Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива, кое имаше 2 репризи.

Дебати

Во овој извештаен период во рамки на емисијата “ЕНТЕР ИЗБОРИ 2020“ на тема Парламентарни избори 2020 реализирани беа 6 дебати во кои учествуваа партиски претставници, аналитичари, новинари, глумец и претставник од граѓански сектор. Пет од дебатите беа конципирани така што претставник на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, дебатираше со други субјекти, а во една учествуваа други субјекти.

- На 24 јуни, *Скендер Реџепи*-Зејди од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива дебатираше со аналитичарите *Мерсел Билали* и *Гиле Челику*. Емисијата имаше 3 репризи;
- На 26 јуни, во дебатата учествуваа *Арбен Таравари* од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и аналитичарите *Блерим Хисени* и *Гиле Челику* (2 репризи.). Во оваа емисија беше наведено дека била упатена покана и до претседателот на ДУИ *Али Ахмети*, но тој не одговорил;
- На 29 јуни, дебатираа *Хисни Исмаили*, министер за култура и претставник на Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, *Гиле Челику*-аналитичар и *Исмет Рамадани*-глумец. Темата на емисијата, којашто имаше 2 репризи, беа Министерство за култура, културата и политиката, што планира Алтернатива да направи за културата во следниот мандат;
- На 1 јули дебатираа *Зеќирја Ибраими* од Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива, *Исмет Рамадани*- аналитичар и *Арианит Џафери*- активист (2 репризи);
- На 3 јули *Ремзи Мемеди* од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива дебатираше со аналитичарот *Гиле Челику* и новинарот *Бењамин Арифи* (2 репризи);
- Последната дебата, одржана на 6 јули (со 2 репризи) беше без учество на политичари, односно во неа за кампањите на политичките партии говореха *Сефер Тахири*-аналитичар, *Насер Селмани*-новинар и *Роберт Мислими*-публицист.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

Телевизијата не обезбеди информирање за изборниот процес прилагодено за лицата со сетилна попреченост.

САТЕЛИТСКА ТЕЛЕВИЗИЈА

ТВ 24 Вести

Дневно-информативни емисии

Примерок

Анализирано издание: Вести во 17 часот.

Број на анализирани изданија во извештајниот период: 19 изданија на централните вести емитувани од 24 јуни до 12 јули 2020 година.

Вкупно времетраење на анализирани прилози: 9 часа 55 минути и 1 секунда, од кои за изборната кампања беа одвоени 5 часа 9 минути и 28 секунди

Најчесто користени жанрови: Основните жанровски форми вест, вест во низа и извештај, беа изведени и репортажни извештаи, и пренесени или изведени неколку интервјуа.

Начин на известување

ТВ 24 Вести обезбеди релативно голем обем информации за изборниот процес. Известуваше за активностите од кампањите на поголем број од учесниците во изборите, со тоа што најмногу беше концентрирана на постигнување квантитативно еднаква покриеност на коалициите Можеме, предводена од СДСМ, и Обнова на Македонија, предводена од ВМРО ДПМНЕ. За првата издвои 1 час 12 минути 38 секунди, а за втората 1 час 11 минути и 42 секунди, известувајќи главно со неутрален тон. Пренесуваше делови од нивните активности на терен и од прес конференциите.

Повеќе од половина помалку изнесува времето на прилозите за ДУИ, а потоа следуваат Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, коишто исто така, имаа по шест потврдени листи со кандидати. Преостанатата парламентарна партија - ДПА и вонпарламентарните партии беа застапени со помалку време, различно распоредено. Иако, телевизијата обезбеди широк опфат на учесници во изборната кампања, сепак, распределбата на времето во дневноинформативните емисии не беше сосема во согласност со принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници.

Значајно време во вестите беше одвоено и за активностите на Владата - 1 час, 43 минути и 54 секунди, што се должи на активностите на Министерството за здравство во врска со Ковид-19 кризата.

Табела 1: Застапеност на субјектите во вестите

ТВ 24 Вести		
Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:32:36	5,48 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:01:09	0,19 %
ДИК	00:27:46	4,67 %
Влада	01:43:54	17,46 %
Претседател	00:00:43	0,12 %
Локална самоуправа	00:16:06	2,71 %
Други субјекти	01:26:15	14,49 %

Без субјекти	00:03:37	0,61 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:41:50	7,03 %
Специјално обвинителство	00:02:30	0,42 %
Јавно обвинителство	00:11:38	1,96 %
Судство	00:18:42	3,14 %
Граѓански сектор	00:10:49	1,82 %
Експерти/аналитичари	00:14:53	2,50 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:23:51	4,01 %
МОРО - Работничка партија	00:01:11	0,20 %
Левица	00:02:31	0,42 %
Единствена Македонија	00:06:21	1,07 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:03:06	0,52 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:08:24	1,41 %
ДЕМОКРАТИ	00:01:08	0,19 %
Твоја партија	00:05:08	0,86 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:14:13	2,39 %
СДУ Скопје	00:12:20	2,07 %
Коалиција МОЖЕМЕ	01:12:38	12,21 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	01:11:42	12,05 %
Вкупно =	09:55:01	100 %

Распределбата на времето за директни обраќања е пропорционална со големината на времетраењето на прилозите за учесниците во изборната кампања.

Табела 2: Структура на директните обраќања во вестите по субјекти

ТВ 24 Вести

Субјект	Траење	Процент
ДУИ - Демократска унија за интеграции	00:15:15	9,68 %
ДПА - Демократска партија на Албанците	00:00:50	0,53 %
ДИК	00:06:55	4,39 %
Влада	00:13:24	8,50 %
Локална самоуправа	00:00:45	0,48 %
Други субјекти	00:04:31	2,87 %
Органи на државната управа/јавни претпријатија/јавни установи	00:03:04	1,95 %
Јавно обвинителство	00:00:42	0,44 %
Граѓански сектор	00:02:20	1,48 %
Експерти/аналитичари	00:05:01	3,18 %
Амбасадори/меѓународни организации/странски политичари	00:01:36	1,02 %
МОРО - Работничка партија	00:00:30	0,32 %
Левица	00:01:25	0,90 %
Единствена Македонија	00:03:49	2,42 %
Интегра - Македонска конзервативна партија	00:02:00	1,27 %
ГДУ - Граѓанско демократска унија	00:04:00	2,54 %
ДЕМОКРАТИ	00:00:46	0,49 %
Твоја партија	00:03:31	2,23 %
Коалиција Алијанса за Албанците и Алтернатива	00:07:22	4,67 %
СДУ Скопје	00:06:52	4,36 %
Коалиција МОЖЕМЕ	00:38:48	24,62 %
Коалиција ОБНОВА НА МАКЕДОНИЈА	00:34:11	21,69 %
Вкупно =	02:37:37	100 %

Посебни информативни емисии

ТВ 24 Вести преку посебните информативни емисии, настојуваше да им обезбеди на гледачите подобар увид во изборните понуди на учесниците во изборната кампања, како и подлабок аналитички контекст. Во нив обезбеди пристап за поголем број од учесниците во изборната кампања.

Интервјуа

Во периодот од 24 јуни до 12 јули интервјуата беа поместени во емисијата „24 Анализа – Отворено студио“ (со репризи, обично наредниот ден), која за потребите на претставување на единаесетте вонпарламентарни партии/коалиции или оние партии кои настапуваат самостојно, некогаш беше емитувана два пати во денот и во терминот на емисијата „Очи в очи“. Во овие интервјуа претежно се дискутираше за теми значајни за партиите, нивните програми и теми релевантни за нивната кандидатура на претстојните парламентарни избори. Изборот вонпарламентарните партии да се претстават преку интервјуа, а не во дебати, беше намерен избор на Телевизијата, која ваквата своја уредничка одлука ја поткрепи со аргументот дека така ќе се остави повеќе простор овие партии да ја претстават својата политика и предизборна програма. ТВ 24 Вести, во интервјуата обезбеди избалансирано покривање на изборниот процес почитувајќи го принципот на пропорционалност според бројот на потврдени листи со кандидати за пратеници.

Во рамки на седум изданија на емисијата беа изведени единаесет интервјуа и тоа:

На 26 јуни со Јове Кекеновски од Коалицијата Единствена Македонија и Ана Глигорова од Движење на слободни граѓани кое е во коалиција со ГДУ;

На 3 јули имаше интервјуа со Катерина Тодоровска од Демократи и Љупчо Ристовски од партијата Интегра;

На 6 јули беше интервјуиран Гега Демировски од Народната партија на Ромите, Петар Богојески од СДУ Скопје и Александар Тортевски од Твоја партија;

На 7 јули беше интервјуиран Горан Зафировски од МОРО работничка партија;

На 9 јули беше изведено интервју со Фримзим Даути од Демократската партија на Албанците;

Во емисијата од 10 јули гостуваше Солза Грчева од Глас за Македонија, додека второто интервју планирано за тој ден, кое воедно беше и последно од серијалот, не се реализираше бидејќи претставникот на партијата Левица го откажал учеството.

Во „Неделно интервју“ (на Радио слободна Европа) од 5 јули беше емитувано и интервју со Христијан Мицкоски од Коалицијата Обнова на Македонија, каде говореше за нивната предизборна програма, реализацијата на политики кои се поврзани со економијата, правосудството, медиумите, интеграцијата во ЕУ, итн.

Во емисијата од 7 јули како експертка беше интервјуирана и Лилјана Пецова - Илиеска од здружението „ИМПЕТУС – Центар за интернет, развој и добро управување“, со која се разговараше на теми поврзани со предизборниот дискурс и како се водат предизборните кампањи.

Исто така, интервјуа поврзани со проблематиката околу изборите беа поместени и во емисијата – „Трилинг“ и тоа 10 интервјуа во четири емисии (секоја од премиерните емисии имаше по 3 репризи во текот на неделата).

На самиот почеток, на 25 јуни, беше емитувано репризно издание на „Трилинг“ со интервјуа премиерно реализирани пред почетокот на кампањата. Станува збор за разговори со Зијадин Села од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Димитар Апасиев од Левица, Љупчо Николовски од Коалицијата Можеме, Игор Јанушев од Коалицијата Обнова на Македонија.

Едно од тие интервјуа беше со кандидатот за премиер од ДУИ Насер Зибири и тоа во емисијата од 5 јули, во која се зборуваше за неговата кандидатура како прв премиер Албанец.

Останатите интервјуа во емисијата „Трилинг“ беа со експерти кои говореа на теми делумно или целосно поврзани со изборите. Така, во истата емисија од 5 јули беше интервјуирана и Ангелка Пеева-

Лауренчич, експертка за комуникации и односи со јавност која говореше за предизборните кампањи. Во емисијата од 28 јуни гости беа Коста Петров, ПР експерт и потпретседател на СДСМ кој говореше за имиџот и политиките на СДСМ, Александар Диневски, безбедносен експерт кој говореше за „бомбите“ и Вели Креци, професор кој говореше за Преспанскиот договор и Договорот со Софија во предизборието. Во емисијата од 12 јули (покрај останатите гости кои говореха на теми неповрзани со изборите, туку со Ковид-19 кризата) гостин беше и Елвис Шаќири од Институтот за истражување и анализа на политики „Ромалитико“, кој се осврна на тоа - дали и на овие избори партиите ќе се обидат да манипулираат со гласовите на ромската заедница.

Дебати

Дебатите беа поместени во емисијата „24 Анализа – Отворено студио“, а беа форматирани по принципот на соочување на неколку од носителите или претставници од листите на кандидати за пратеници од шесте изборни единици, потоа соочување на претседателите на најголемите политички партии СДСМ и ВМРО ДПМНЕ или нивно соочување со економски експерти во контекст на претставување на нивната изборна програма. Па така:

На 24 јуни беа соочени носителите во изборната единица 2, каде ставовите за своите политики ги соочија Сања Лукаревска од Коалицијата Можеме, Арбер Адеми од ДУИ и Владо Мисајловски од Коалицијата Обнова на Македонија, а бил поканет, но не се одзвал на поканата и Африм Гаши од Коалицијата Алијанса на Албанците и Алтернатива.

Во дебатата од 29 јуни фокусот беше ставен на економски теми и справувањето со „Ковид кризата“, а гости беа Крешник Бектеши од ДУИ, Елми Азири од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива, Трајко Славески од Коалицијата Обнова на Македонија и Фатмир Битиќи од Коалицијата Можеме.

Емисијата на 30 јуни беше резервирана за првото изборно соочување на Христијан Мицкоски (ВМРО ДПМНЕ) и Зоран Заев (СДСМ), лидерите на партиите кои ги предводеа двете најголеми коалиции на овие избори.

На 1 јули дебатата беше наменета за претставување на носителите во изборната единица 6 и тоа Арта Биљали од ДУИ, Александар Вељановски од Коалицијата Обнова на Македонија, Фаница Николовска од Коалицијата Можеме, додека Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива не се одзвала на повикот за дебата.

На 2 јули беше поместена дебатата помеѓу носителите на листите во ИЕ1 Гордана Сиљановска Давкова од Коалицијата Обнова на Македонија, Никола Димитров од Коалицијата Можеме и Изет Меџити од ДУИ (во емисијата бил поканет, но не дошол и носителот на листата од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива).

На 8 јули гости во дебатата беа претставници од листите за пратеници во ИЕ4 и тоа Дејанчо Ефтимов од Коалицијата Обнова на Македонија, Валбона Река од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива“ и Сеад Зејнел од ДУИ, поканети биле и претставници од Коалицијата Можеме, но не дошле на дебатата.

Во дебатната емисија на 9 јули, гости беа претставници од ИЕ3 и тоа Игор Јанушев од Коалицијата Обнова на Македонија, Беќим Татеши од Коалицијата Алијанса за Албанците и Алтернатива и Беќим Незири од ДУИ, додека Љупчо Николовски од Коалицијата Можеме одбил да учествува во дебатата.

Истиот ден се одвиваше и економската дебата на претседателот на ВМРО ДПМНЕ Христијан Мицкоски, кој се соочи со експерти од науката и бизнисот, професорот и економски експерт Борче Треновски и Неби Хоџа, претседателот на Стопанската Комора на Северозападна Македонија.

Наредниот ден, на 10 јули со истите експерти беше соочен и претседателот на СДСМ Зоран Заев. Во сите емисии во кои се преставуваа кандидатите за пратеници се дебатираше во врска со програмите на партиите и нивните предизборни понуди.

Едно од изданијата на оваа емисија (од 25 јуни) посветено на теми директно поврзани со предвремените парламентарни избори, но без директни учесници во изборниот процес, беше и дебатата помеѓу експертите Љупчо Зиков, Александар Спасеновски и Нехи Месими, а се дискутираше за понудите на партиите, можните коалиции, идната влада, последиците, се правеше анализа на кампањите итн.

Други информативни емисии

Во периодот на анализата, емитувани се дваесет и девет изданија на актуелно-информативни програми и тоа деветнаесет изданија од емисијата „Во тек“ и десет од емисијата „Очи в очи“, контактни емисии со директно вклучување на гледачи кои изнесуваа лични ставови за тековни општествено-политички теми, кои се емитуваат секојдневно, со соодветни репризи наредното утро. Во периодот помеѓу 24 јуни и 12 јули во овие емисии гледачите го искажуваа својот став за актуелни прашања поврзани со „Ковид - кризата“, отворањето на границите и слични дневни, актуелни теми, додека темите поврзани со изборите, за кои беа издвоени седумнаесет контактни емисии (дванаесет изданија на емисијата „Во тек“ и пет на „Очи в очи“), беа фокусирани на: почетокот на првата изборна кампања без митинзи и масовни собири; изборниот молк; политичките бомби во предизборната кампања; дуелот меѓу Заев и Мицкоски; негативната кампања; очекувањата од изборната кампања и сл. Иако емисијата „Очи в очи“ се емитува секојдневно, во предизборието дел од термините за оваа емисија беа посветени на интервјуа со вонпарламентарните партии.

Информирање за лицата со сетилна попреченост

ТВ 24 Вести обезбеди информирање за изборниот процес и за лицата со сетилна попреченост. Редовно ги прилагодуваше Вестите од 20 часот за лицата со оштетен слух.